

H R V A T S K I S A B O R
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/25-01/12
URBROJ: 6521-31-25-1
Zagreb, 7. veljače 2025.

D.E.U. br. 24/021

ODBOR ZA UNUTARNJU POLITIKU I
NACIONALNU SIGURNOST
Ranko Ostojić, predsjednik

Poštovani predsjedniče Odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje na razmatranje Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost dokument Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske:

**Stajalište Republike Hrvatske
o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju aplikacije za
elektroničko podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za
putovanja“) i izmjeni uredbi (EU) 2016/399 i (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta
i Vijeća te Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 u pogledu korištenja digitalnih putnih
vjerodajnica COM (2024) 670**

koje je Koordinacija za vanjsku i europsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/25-07/23, URBROJ: 50301-21/06-25-3 na sjednici održanoj 28. siječnja 2025.

Navedeni Prijedlog uredbe je Europska komisija objavila 8. listopada 2024., te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim Vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 14. ožujka 2025.

S poštovanjem,

PREDSJEDNICA ODBORA
Jelena Miloš

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2024) 670
- COM (2024) 670

Na znanje: Informacijsko-dokumentacijska služba (INFODOK)

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju aplikacije za elektroničko podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za putovanja“) i izmjeni uredbi (EU) 2016/399 i (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 u pogledu korištenja digitalnih putnih vjerodajnica

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing an application for the electronic submission of travel data („EU digital travel application“) and amending Regulations (EU) 2016/399 and (EU) 2018/1726 of the European Parliament and of the Council and Council Regulation (EC) No 2252/2004, as regards the use of digital travel credentials

Brojčana oznaka dokumenta: 2024/0670

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo unutarnjih poslova

Ustrojstvena jedinica: Uprava za granicu, Samostalni sektor za informacijske i komunikacijske sustave, Uprava za imigraciju, državljanstvo i upravne poslove, Uprava za europske poslove, međunarodne odnose i fondove Europske unije

Nadležna služba u MVEP (Sektor za COREPER II):

Služba za pravosuđe i unutarnje poslove

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina za granice (FRONTIERS)

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Cilj Prijedloga je doprinos sigurnijem području slobode, sigurnosti i pravde, snažnijoj zajedničkoj politici EU-a u području upravljanja granicama i olakšavanju putovanja za građane EU-a i za državljanje trećih zemalja koji ispunjavaju uvjete za ulazak na način da se: i) uvede jedinstveni standard za digitalne putne vjerodajnice i aplikacija za njihovu zajedničku primjenu u EU-u (EU-ova digitalna aplikacija za putovanja); ii) omogući osobama korištenje digitalnih putnih vjerodajnica za prelazak vanjskih zračnih, kopnenih i morskih granica na temelju jedinstvenog tehničkog rješenja EU-a i iii) omogući graničnim tijelima provođenje kontrole na temelju tih vjerodajnica kako bi se uklonili zastoji i smanjilo vrijeme provedeno na graničnim prijelazima.

Osobe (građani EU i državljeni trećih država) koje uživaju pravo na slobodu kretanja po propisima Unije moći će koristiti EU digitalnu aplikaciju za putovanje da bi kreirali digitalne putne vjerodajnice temeljem sljedećih isprava:

- putne isprave izdane u skladu s Uredbom (EZ) 2252/2004;
- osobne iskaznice izdane u skladu s Uredbom (EU) 2019/1157;
- putne isprave koje sadrže iste podatke i koje su utemeljene na tehničkim specifikacijama kompatibilnim s onima iz Uredbe (EZ) 2252/2004 i koje se može verificirati po pitanjima autentičnosti, valjanosti i integriteta.

Države članice trebale bi prilikom izdavanja novih osobnih iskaznica građanima na njihov zahtjev izdati i odgovarajuću digitalnu putnu vjerodajnicu. Nositelji kompatibilnih osobnih iskaznica trebali bi moći od države članice koja im je izdala osobnu iskaznicu i naknadno zatražiti odgovarajuću digitalnu putnu vjerodajnicu. Prije izdavanja digitalne putne vjerodajnice države članice trebale bi uspostaviti sustav za potvrđivanje vjerodostojnosti i cjelovitosti čipa osobne iskaznice i uspoređivanje prikaza lica osobe koja želi izraditi digitalnu putnu vjerodajnicu s prikazom lica pokranjenim na čipu. Time bi se osiguralo da digitalnu putnu vjerodajnicu izrađuje osoba kojoj je izdana osobna iskaznica.

Također, predviđa se da se na obradu osobnih podataka na temelju ove Uredbe uz općenito primjenjivi pravni okvir Unije o zaštiti podataka treba primjenjivati i poseban okvir za zaštitu podataka predložene Uredbe o osobnim iskaznicama. Zaseban okvir za zaštitu podataka nije potreban jer digitalne putne vjerodajnice koje se uvode ovom Uredbom sadržavaju iste osobne podatke kao i fizičke osobne iskaznice, osim otiska prstiju nositelja, i namijenjene su upotrebi u iste svrhe.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

S obzirom da države članice ne mogu same na djelotvoran način uvesti jedinstveni format digitalnih putnih vjerodajnica utemeljen na putnim ispravama, potrebno je djelovanje na razini EU. Međutim, trenutačni pravni okvir EU-a ne omogućava korištenje digitalnih rješenja za provjeru vjerodostojnosti i cjelovitosti putnih isprava za potrebe graničnih kontrola na daljinu. Stoga je još u Komunikaciji o schengenskoj strategiji iz 2021. Komisija iznijela svoje planove za daljnju digitalizaciju postupaka na vanjskim granicama Schengenskog područja, uključujući inicijativu za digitalizaciju putnih isprava i olakšavanje putovanja.

U kontekstu navedenih planova Komisija je u listopadu 2024. donijela *Prijedlog uredbe EP i Vijeća o uvođenju aplikacije za električno podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za putovanja“) i izmjeni Uredbi (EU) 2016/399 i (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 u pogledu korištenja digitalnih putnih vjerodajnica* (dalje: Prijedlog).

Ova je inicijativa donesena u paketu s *Prijedlogom uredbe Vijeća o izdavanju digitalnih putnih vjerodajnica na temelju osobnih iskaznica i tehničkim standardima za njih u pogledu korištenja digitalnih putnih vjerodajnica utemeljenih na osobnim iskaznicama*. Istovremenim donošenjem obaju prijedloga osigurat će se usklađen razvoj putovnica i osobnih iskaznica, i omogućiti građanima Unije da u EU-ovoj digitalnoj aplikaciji za putovanja izrade i podnesu digitalne putne vjerodajnice koje se temelje na obje putne isprave.

Status dokumenta:

Komisija je Prijedlog uredbe predstavila na sastanku Radne skupine za granice (FRONTIERS) 22. studenog 2024. te je upoznala države članice s inicijativom za digitalnu putnu vjerodajnicu. Države članice su postavile niz pitanja o praktičnoj primjeni ovog sustava te je Komisija odgovorila kako bi tri države članice - Hrvatska, Finska i Nizozemska koje su zasebno provele pilot projekte za primjenu sustava mogle bolje odgovoriti na postavljena pitanja. Hrvatska će održati prezentaciju pilot projekta na sastanku Radne skupine za granice (FRONTIERS) 4. veljače 2025. godine.

Stajalište RH:

Republika Hrvatska podržava Prijedlog navedene uredbe te je mišljenja da će korištenje digitalne putne vjerodajnice koja se temelji na putnim ispravama znatno olakšati slobodu kretanja u skladu s Direktivom 2004/38/EZ, ali i osigurati neke druge benefite u skladu s općim globalnim trendom digitalizacije i očekivanjima putnika da postupci tijekom putovanja budu što brži i jednostavniji. Jedna od dodatnih prednosti digitalnih putnih vjerodajnica je i mogućnost pohranjivanja u europsku lisnicu za digitalni identitet uz digitalne vozačke dozvole, liječničke recepte i druge dokumente, što bi pridonijelo većoj interoperabilnosti.

Hrvatska je zajedno s Nizozemskom i Finskom sudjelovala u Pilot projektu digitalnih putnih vjerodajnica „*Digital Travel Credentials*“, čiji je cilj bio dokazivanje mogućnosti korištenja digitalne putne isprave tipa 1 (DTC 1) za lakši i brži prelazak državne granice. Tijekom provedbe projekta razvijeno je aplikativno rješenje temeljem kojeg građani koji imaju izdanu i aktiviranu elektroničku osobnu iskaznicu, mobilni identitet, te važeću putovnicu mogu samostalno kreirati putne isprave tipa 1 (DTC 1). Također, Ministarstvo unutarnjih poslova je u sklopu projekta razvilo aplikaciju za graničnu kontrolu (ovisno o odabiru putnika i operatera) prepoznavanjem slike lica putnika, pomoću QR koda ili ručnom kontrolom. Provedbom navedenog Pilot projekta stečena su potrebna znanja i iskustva vezano uz digitalizaciju putnih isprava i olakšavanje postupka granične kontrole.

Republika Hrvatska ističe kako je sigurnost podataka vrlo bitna stavka u postupku izdavanja i daljnog korištenja takvih vjerodajnica za digitalni identitet. Stoga bi trebalo voditi računa o zaštiti osobnih podataka na najvišoj razini u svakoj fazi i potpunom onemogućavanju zlouporabe istih.

S obzirom da glavno otvoreno pitanje i dalje predstavlja pronalaženje ravnoteže između sigurnosti osobnih i biometrijskih podataka s jedne strane, te omogućavanja njihovog pristupa, pohrane i obrade s druge strane, držimo kako bi možda samo tijela nadležna za provedbu zakona trebala imati pravo na pohranu takvih podataka.

U tom smislu, Hrvatska ističe kako je potrebno osigurati materijalne (fizičke) mogućnosti izdavanja takvih isprava, a ne isključivo *online* putem u okviru aplikativnog rješenja (omogućiti svojevrstan oblik *backup-a*). Nadalje, Hrvatska podržava element dobrovoljnosti koji će se primjenjivati za izdavanje digitalnih putnih vjerodajnica, jer svaki građanin EU treba imati mogućnost izbora želi li se koristiti samo osobnom iskaznicom/putovnicom ili ipak izabrati ovakav način dodatne prethodne identifikacije prilikom putovanja.

Međutim, ključno je pitanje troškova/cijene uvođenja ovog sustava za države članice. Kako bi se provela neophodna analiza troškova i koristi (cost-benefit analiza), potrebna je puno detaljnija procjena cijene uvođenja ove elektroničke aplikacije za svaku od država članica, jer je člankom 11. stavkom 2. predvideno da *troškove država članica za razvoj, rad i održavanje njihovih sigurnih veza za primanje podataka prenesenih putem usmjerivača podataka o putnicima snose države članice*.

Sporna/otvorena pitanja za RH: /**Stajališta DČ i EK :**

Na sastanku Radne skupine za granice (FRONTIERS) održanom 22. studenog 2024. države članice su, između ostalog, istaknule kao važno pitanje troškove te korištenje sustava kad su u pitanju državljeni trećih zemalja.

Tom prilikom Komisija je izvijestila da eu-LISA trenutno razvija ovaj sustav s očekivanim dovršetkom u 2029. ili 2030. godini. Države članice mogu započeti s primjenom DTC-a i ranije. Osim što je besplatan, dodana vrijednost sustava je mogućnost korištenja za druge usluge, primjerice prilikom obavljanja poslova u banci, u slučaju potrebe dokazivanja identiteta na internetu, za imigracijska pitanja, kao i za potrebe EES-a i ETIAS-a. Najvažnije je ipak što će primjena DTC-a rezultirati skraćivanjem vremena čekanja na graničnim prijelazima i olakšanim kretanjem putnika i vozila preko graničnih prijelaza.

Sporna/otvorena pitanja za DČ i EK : /**Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ i EK :/****Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:
/****Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:**

Ovaj Prijedlog utjecao bi na potrebe agencije eu-LISA za proračunskim sredstvima i osobljem i na, uglavnom, jednokratne troškove za granična tijela država članica. Iako nije moguće točno utvrditi troškove potrebne za provedbu ovog Prijedloga, procjenjuje se da će jednokratno ulaganje svake države članice iznositi približno 2 milijuna EUR. To uključuje:

- povećanje kapaciteta za poslužitelje i pohranu radi privremenog pohranjivanja digitalnih putnih vjerodajnica koje podnesu putnici (250.000 EUR),
- razvoj sigurne veze s usmjerivačem podataka o putnicima, čime bi se omogućila integracija u postojeće nacionalne sustave upravljanja granicama (od 300.000 do 700.000 EUR),
- nadogradnju ili nabavu hardvera za obradu digitalnih putnih vjerodajnica i potporu prepoznavanju lica i osposobljavanje osoblja (30.000 EUR).

EUROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 8.10.2024.
COM(2024) 670 final

2024/0670 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uvodenju aplikacije za elektroničko podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za putovanja”) i izmjeni uredbi (EU) 2016/399 i (EU) 2018/1726

Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 u pogledu korištenja digitalnih putnih vjerodajnica

{SEC(2024) 670 final} - {SWD(2024) 670 final} - {SWD(2024) 671 final} -
{SWD(2024) 672 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Jedinstvene mjere nadzora vanjskih državnih granica¹ EU-a presudne su za pravilno funkciranje njegova područja bez nadzora unutarnjih granica („schengensko područje”) i njegovu unutarnju sigurnost.

Pouzdano i učinkovito upravljanje tim vanjskim granicama jača i EU-ovu sveobuhvatnu politiku azila i migracija tako što se na državljane trećih zemalja primjenjuju odgovarajući postupci, pri čemu se u potpunosti poštuju njihova temeljna prava.

Uvođenje sustavnih graničnih kontrola i vrlo sigurnih putnih isprava olakšava zakonit ulazak i boravak građana EU-a i državljana trećih strana i jamči da se sigurnost održava odgovarajućim kontrolama identiteta, koje uključuju provjeru isprava i baza podataka kako bi se utvrdili mogući sigurnosni rizici.

Otkad je Zakonik o schengenskim granicama stupio na snagu 2006.², ostvaren je važan napredak u standardizaciji nadzora vanjskih granica Schengena. Međutim, zbog pojave novih tehnologija i opsežnih informacijskih sustava koji se koriste na tim granicama, ali i znatnog povećanja protoka putnika, okružje u kojem se provode granične kontrole na vanjskim granicama uvelike se promijenilo.

Otkad je na snagu stupila Uredba (EU) 2017/458 o jačanju kontrola provjerom u relevantnim bazama podataka na vanjskim granicama schengenskog područja³ građani EU-a pri prelasku tih vanjskih granica podliježu i sustavnim kontrolama, što produljuje čekanje, ali i povećava sigurnost, što je vidljivo iz većeg broja pronađenih rezultata u relevantnim bazama podataka. Državljeni trećih zemalja podliježu tim kontrolama pri ulasku i izlasku od stupanja na snagu Zakonika o schengenskim granicama.

Granične kontrole uključuju provjeru identiteta i državljanstva osoba, valjanosti i vjerodostojnosti njihovih putnih isprava i provjere u relevantnim bazama podataka, osobito u Schengenskom informacijskom sustavu, Interpolovoj bazi podataka o ukradenim i izgubljenim putnim ispravama (SLTD) i određenim nacionalnim bazama podataka⁴.

Za državljane trećih zemalja to uključuje i provjeru jesu li ispunjeni uvjeti za ulazak i zabilježen unos u sustavu ulaska/izlaska⁵, za koji se očekuje da će početi s radom 2024. Ti se

¹ Vanjske granice odnose se u cijelom tekstu na vanjske granice schengenskog područja.

² Uredba (EZ) br. 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o uspostavi Zakonika Zajednice o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 105, 13.4.2006., str. 1.).

³ Uredba (EU) 2017/458 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 u pogledu jačanja kontrola provjerom u relevantnim bazama podataka na vanjskim granicama (SL L 74, 18.3.2017., str. 1.).

⁴ Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 77, 23.3.2016., str. 1.).

⁵ Uredba (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2017. o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o odbijanju ulaska za

uvjeti ulaska odnose, među ostalim, na posjedovanje valjane vize ili odobrenja putovanja koje opravdava svrhu posjeta i sredstva za uzdržavanje.

Proteklih nekoliko godina broj osoba koje prelaze vanjske granice postupno je rastao i približio se razinama prije pandemije. Godine 2019. zabilježeno je 605 milijuna prelazaka granice, dok je 2020. taj broj pao na 186 milijuna. Godine 2023. zabilježena su ukupno 593 milijuna prelazaka. Šezdeset pet posto tih prelazaka bilo je na zračnim granicama, 31 % na kopnenim i preostalih 4 % na morskim granicama⁶. Činjenica da više od pola milijarde putnika svake godine uđe ili izađe iz EU-a opterećuje njegove vanjske granice. Velik broj putnika izazov je za tijela nadležna za kontrole na vanjskim granicama i za sve putnike koji svakodnevno prelaze te granice.

S obzirom na pritisak na postupke provjere na vanjskim granicama⁷ i različite stope digitalizacije⁸ u državama članicama pojavljuju se novi problemi. Među njima su sigurnosni rizici i neučinkovito upravljanje granicama te prepreke neometanom prekograničnom putovanju.

Nepostojanje (potpuno) digitaliziranih postupaka i sve veći broj putnika doveli su do duljeg vremena čekanja na graničnim prijelazima. Putnici moraju fizički predočiti putne isprave na svim vanjskim graničnim prijelazima za ulazak u schengensko područje i izlazak iz njega kako bi ih ručno provjerili službenici graničnih tijela ili na e-vratima. Čak i kad putnici koriste e-vrata, službenik graničnog tijela mora nadzirati taj postupak i donijeti odluku o dopuštenju ili zabrani ulaska (ili zabrani izlaska).

Poteškoće imaju i prijevoznici koji prevoze putnike na područje EU-a i u schengensko područje i izvan njih jer veliki broj putnika i potreba za ručnom provjerom podataka o putnicima i njima otežavaju rad. Osim duljeg vremena čekanja vrijeme obrade po putniku (provjera identiteta, pregled putne isprave, provjera u bazama podataka itd.) povećalo se i zbog uvođenja sustavnih i temeljitih kontrola koje su nužne za sigurnost.

Budući da se granične kontrole i građana EU-a i državljana trećih zemalja provode tek nakon što putnik stigne na fizički granični prijelaz i predoči fizičku putnu ispravu, nadležna tijela ne mogu unaprijed provjeriti ima li predmetna osoba (osim nositeljâ vize) valjanu i vjerodostojnu putnu ispravu. Kad je riječ o državljanima trećih zemalja, granična tijela ne mogu unaprijed provjeriti ispunjavaju li oni uvjete za ulazak.

državljane trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe izvršavanja zakonodavstva te o izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma i uredbi (EZ) br. 767/2008 i (EU) br. 1077/2011 (SL L 327, 9.12.2017., str. 20.).

⁶ Statistički podaci Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex).

⁷ SWD(2022) 422 final, str. 3.

⁸ Indeks gospodarske i društvene digitalizacije (DESI): [Rezultati indeksa digitalnoga gospodarstva i društva \(DESI\) | Izgradnja digitalne budućnosti Europe \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/research-and-data/research-and-data/desi_en).

U Komunikaciji o schengenskoj strategiji iz 2021.⁹ Komisija je iznijela svoje planove za daljnju digitalizaciju postupaka na vanjskim granicama schengenskog područja, uključujući inicijativu za digitalizaciju putnih isprava i olakšavanje putovanja.

Cilj je doprinijeti sigurnijem području slobode, sigurnosti i pravde, snažnijoj zajedničkoj politici EU-a u području upravljanja granicama i olakšavanju putovanja za građane EU-a i za državljane trećih zemalja koji ispunjavaju uvjete za ulazak. Točnije, potrebno je povećati sigurnost u schengenskom području i EU-u i putnicima omogućiti lakši i brži prelazak granice.

Stoga je cilj ovog Prijedloga uredbe i. uvesti jedinstveni standard za digitalne putne vjerodajnice i aplikaciju za njihovu zajedničku primjenu EU-u (EU-ova digitalna aplikacija za putovanja), ii. omogućiti osobama da koriste digitalne putne vjerodajnice za prelazak vanjskih zračnih, kopnenih i morskih granica na temelju jedinstvenog tehničkog rješenja EU-a i iii. omogućiti graničnim tijelima da provode kontrole na temelju tih vjerodajnica kako bi se uklonili zastoji i smanjilo vrijeme provedeno na graničnim prijelazima.

Uvođenjem mogućnosti da imaju i podnose digitalnu verziju svoje putne isprave putem aplikacije za prethodnu kontrolu prije putovanja putnici bi mogli jednostavnije prolaziti graničnu kontrolu.

Kad bi granična tijela mogla prethodno dobiti digitalne verzije putnih isprava, mogla bi provoditi prethodne kontrole i time pozornost usmjeriti na učinkovitije otkrivanje prekograničnog kriminaliteta i nezakonitih migracija. Iako se broj putnika danas i dalje povećava, a nadležna tijela moraju provoditi sve kontrole u trenutku stvarnog prelaska granice, njihova sposobnost upravljanja resursima, prethodnog pregleda (radi usmjerjenosti na osobe koje predstavljaju veći rizik) i otkrivanja nezakonitih migracija i prekograničnog kriminaliteta (kao što je trgovina ljudima ili krijućenje migranata) nije u potpunosti optimizirana. Osim toga, iako službenici graničnog nadzora moraju provjeravati vjerodostojnost i cjelovitost podataka na čipovima putnih isprava¹⁰, taj se korak nekad preskače zbog vršnih razdoblja putovanja i tehničkih kvarova¹¹. U tim slučajevima službenici graničnog nadzora više se oslanjaju na ručni pregled fizičkih sigurnosnih obilježja isprave¹². Fizička sigurnosna obilježja podložnija su manipulaciji nego elektronički podaci pohranjeni na čipu isprave jer su ti podaci zaštićeni digitalnim potpisom tijela koje izdaje ispravu.

Važno je nastojati ukloniti takve rizike s obzirom na činjenicu da je krivotvorene isprava ključni čimbenik prekograničnog kriminaliteta, što utječe na unutarnju sigurnost u EU-u. Samo 2023. nacionalna tijela otkrila su više od 17 000 počinitelja prijevara koji ili koriste ili

⁹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću „Strategija za potpuno funkcionalno i otporno schengensko područje” (COM(2021) 277 final).

¹⁰ Članak 8. stavak 2. drugi podstavak, članak 8. stavak 3. točka (a) podtočka i. drugi podstavak i članak 8. stavak 3. točka (g) podtočka i. drugi podstavak Zakonika o schengenskim granicama.

¹¹ To je uočeno u nekoliko nedavnih schengenskih evaluacija.

¹² Propusti su uočeni i tijekom schengenskih evaluacija pri fizičkoj provjeri putnih isprava u nekoliko država članica. To može biti zbog nedostatnog kapaciteta, osobito tijekom vršnih razdoblja, nedostatka osposobljavanja ili nedostatka opreme za provjeru.

nose više od 22 000 lažnih isprava¹³. Ako se provjera vjerodostojnosti i cjelovitosti putnih isprava unaprijedi korištenjem digitalnih putnih vjerodajnica, granična tijela imat će više vremena i resursa da pozornost usmjere na rizične osobe, otkrivanje lažnih isprava i sprečavanje nezakonitih migracija i prekograničnog kriminaliteta.

Iako moderne putne isprave, uključujući isprave koje izdaju države članice EU-a i većina trećih zemalja, već imaju beskontaktni čip i pružaju visoku razinu sigurnosti, podaci pohranjeni na čipu trenutačno se ne mogu u dovoljnoj mjeri koristiti za obradu na daljinu u EU-u.

Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (ICAO) već je 2016. počela raditi na digitalizaciji putnih isprava kako bi olakšala putovanja zrakoplovom. Taj digitalni prikaz identiteta osobe koji se dobiva iz postojeće putne isprave, koji se u kontekstu ICAO-a naziva „digitalna putna vjerodajnica”, u biti je preslika osobnih podataka (izuzev otisaka prstiju) pohranjena na čipu putne isprave i može se sigurno pohraniti, primjerice na mobilnom telefonu, za jednokratnu ili višekratnu upotrebu. Digitalna putna vjerodajnica može se dijeliti s drugim dionicima, kao što su granična tijela i prijevoznici, putem sučelja (npr. mobilne aplikacije) prije putovanja, među ostalim za potrebe prethodne registracije podataka, primjerice u sustavu ulaska/izlaska radi prikupljanja i slanja unaprijed dostavljenih podataka o putniku. Prva verzija ICAO-ova tehničkog standarda za digitalnu putnu vjerodajnicu¹⁴ već je dovršena i ispitana u pilot-projektima.

Aktualni pilot-projekti koje financira EU¹⁵ koji se bave korištenjem digitalnih putnih vjerodajnica na temelju ICAO-ova tehničkog standarda na vanjskim granicama pokazali su neospornu dodanu vrijednost uključivanja korištenja digitalnih putnih vjerodajnica za prekogranična putovanja. Nadležna tijela imaju više vremena za obradu pojedinačnih putnika (prije nego što oni uopće stignu), dok se vrijeme čekanja i obrade po putniku na fizičkom graničnom prijelazu može drastično skratiti¹⁶ jer je većina kontrola unaprijed provedena.

¹³ Na temelju podataka koje je dostavila Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu u dokumentu pod naslovom „European Union Document Fraud, Risk Analysis for 2023”.

„Krivotvorene isprave” krovni je pojam koji obuhvaća potpuno ili djelomično krivotvorene isprave i vjerodostojne isprave koje koriste osobe koje nisu njihovi zakoniti nositelji (prijevare povezane s krađom identiteta / prijevare na temelju sličnosti).

„Potpuno krivotvorene isprave” odnosi se na isprave koje su nezakonito izrađene „od nule” kako bi bile što sličnije vjerodostojnoj ispravi.

„Djelomično krivotvorene isprave” odnosi se na isprave koje je izdalо zakonito tijelo, ali su na neki način nezakonito izmijenjene, npr. promjenom fotografije, stranica ili podataka ili preinacivanjem ulaznih ili izlaznih pečata. U brojke su osim putovnica i osobnih iskaznica uključene i boravišne dozvole i vize.

¹⁴ *Digital Travel Credentials (DTC), Virtual Component Data Structure and PKI Mechanisms, Technical report version 1.2*, listopad 2020.

¹⁵ *Raja Rajavarti, Finland and Croatia are testing digital travel credentials in external border traffic in a DTC Pilot project*, 3.2.2023, dostupno na: https://raja.fi/-/suomi-ja-kroatia-kokeilevat-digitaalien-matkustusasiakirjan-kayttoa-ulkorajaliikenteessa-dtc-pilottiprojektissa?languageId=en_US; Vlada Nizozemske, *Dutch participation in European DTC pilot*, 27.10.2023, dostupno na: <https://www.government.nl/documents/publications/2023/02/23/dtc>.

¹⁶ Za detaljnije informacije vidjeti izvješće o procjeni učinka (SWD(2024) 671 final).

Inicijativa EU-a o digitalizaciji putnih isprava i olakšavanju putovanja općenito pruža priliku da se poboljša iskustvo putovanja za pojedinačne putnike i poveća sigurnost jer graničnim tijelima omogućuje da kontrole provode unaprijed i na novi način, na temelju digitalnih podataka u putnim ispravama koje putnici podnesu prije putovanja. Nadalje, ovaj Prijedlog podupire provedbu sustava ulaska/izlaska tako što državljanima trećih zemalja omogućava da prethodno unesu podatke na daljinu umjesto ih registriraju nakon što stignu na fizički granični prijelaz. Tako će se smanjiti vrijeme čekanja na fizičkim graničnim prijelazima i graničnim tijelima dati dodatno vrijeme za provedbu potrebnih kontrola.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Uvođenje i provedba digitalnih putnih vjerodajnica u kontekstu graničnih kontrola u skladu je s nizom važnih inicijativa politike i najnovijim promjenama u području zajedničke politike EU-a o vanjskim granicama, a to su:

- **nedavno donesena Uredba o digitalnim vizama¹⁷:** podnositelji zahtjeva za izdavanje vize mogli bi koristiti digitalne putne vjerodajnice za prethodno podnošenje informacija za te zahtjeve, a nadležna tijela mogla bi ih koristiti za provjeru ima li osoba valjanu vizu prije putovanja,
- **Europski sustav za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS)¹⁸:** putnici bi mogli koristiti digitalne putne vjerodajnice za prethodno podnošenje informacija u zahtjevima za odobrenje putovanja, a nadležna tijela mogla bi ih koristiti za provjeru ima li osoba valjanu putnu ispravu prije putovanja,
- **sustav ulaska/izlaska (EES)¹⁹:** putnik može koristiti digitalne putne vjerodajnice za prethodno unošenje podataka o putovanju potrebnih za EES na daljinu, što bi smanjilo vrijeme provedeno na graničnim prijelazima,
- **prijedlog uredbi o unaprijed dostavljenim podacima o putnicima (API-jima):** zračni prijevoznici morat će na automatiziran način prikupljati podatke o putnim ispravama za potrebe API-ja kako bi se osigurala točnost podataka. Za to automatizirano prikupljanje prijevoznici mogu koristiti digitalne putne vjerodajnice i druge vrste provjerljivih digitalnih vjerodajnica, što rezultira točnim i pouzdanim podacima.

¹⁷ Uredba (EU) 2023/2667 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. studenog 2023. o izmjeni uredbi (EZ) br. 767/2008, (EZ) br. 810/2009 i (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća, uredbi Vijeća (EZ) br. 693/2003 i (EZ) br. 694/2003 te Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma u pogledu digitalizacije postupka izdavanja viza (SL L, 2023/2667, 7.12.2023.).

¹⁸ Uredba (EU) 2018/1240 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. rujna 2018. o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) i izmjeni uredaba (EU) br. 1077/2011, (EU) br. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 i (EU) 2017/2226 (SL L 236, 19.9.2018., str. 1.).

¹⁹ Uredba (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2017. o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o odbijanju ulaska za državljanje trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe izvršavanja zakonodavstva te o izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma i uredbi (EZ) br. 767/2008 i (EU) br. 1077/2011 (SL L 327, 9.12.2017., str. 20.).

Donošenjem ove uredbe odmah će se ostvariti dodana vrijednost digitalnih putnih vjerodajnica za potrebe EES-a i API-ja, čime će se omogućiti obrada na daljinu i povećati točnost podataka.

Naposljetku, Prijedlog doprinosi dalnjem razvoju europskog integriranog upravljanja granicama jer uvodi jedinstvene standarde za djelotvornije i učinkovitije upravljanje vanjskim granicama.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovom je Prijedlogu priložen Komisijin prijedlog Uredbe Vijeća o izdavanju digitalnih putnih vjerodajnica na temelju osobnih iskaznica i tehničkim standardima za njih²⁰. Tehnički standard trebao bi biti isti za digitalne putne vjerodajnice koje se temelje na putovnici i one koje se temelje na osobnoj iskaznici EU-a radi interoperabilnosti i njihova korištenja za prelazak vanjskih granica.

Ova inicijativa odgovara na globalni trend digitalizacije i na sve veća očekivanja putnikâ da postupci tijekom putovanja budu što brži i jednostavniji ostvarivanjem ključnih ciljeva strategije Komisije „Digitalna Europa“ iz 2020., čiji je cilj da se osigura cjelovitost i otpornost podatkovne infrastrukture EU-a i podrži uvođenje tehnologije koja će značajno utjecati na svakodnevni život ljudi. Inicijativom se podupire i Digitalni kompas za digitalno desetljeće EU-a, koji se temelji na četirima glavnim točkama, od kojih je jedna digitalizacija javnih usluga (sa specifičnim ciljem da 80 % građana koristi digitalni identitet do 2030.²¹). U Europskoj deklaraciji o digitalnim pravima i načelima²² Komisija i suzakonodavci obvezali su se pobrinuti da se svim stanovnicima EU-a ponudi pristupačan, siguran i pouzdan digitalni identitet na dobrovoljnoj osnovi. Predložena uredba pridržava se te obveze.

Naposljetku, inicijativa i uvođenje digitalnih putnih vjerodajnica u EU-u usko su povezani s aktualnim radom na europskom digitalnom identitetu u europskoj lisnici za digitalni identitet²³. Digitalne putne vjerodajnice mogile bi se pohranjivati u europsku lisnicu za digitalni identitet uz digitalne vozačke dozvole, liječničke recepte i druge dokumente i time činiti elektroničku potvrdu koja se može koristiti i u druge svrhe, a ne samo za putovanje, npr. kao digitalna identifikacijska isprava i za transakcije na daljinu i za fizičke transakcije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Prijedlog se temelji na članku 77. stavku 2. točkama (b) i (d) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Člankom 77. stavkom 2. točkom (b) UFEU-a EU se ovlašćuje za razvoj mjera koje se odnose na „kontrolu osoba koje prelaze vanjske granice“. Člankom 77. stavkom 2. točkom (d)

²⁰ Uredba Vijeća (EU) XXXX/XXXX od XXX o izdavanju digitalnih putnih vjerodajnica na temelju osobnih iskaznica i tehničkim standardima za njih (SL L [...], [...], str. • [...], ELI: XXXX).

²¹ [Digitalno desetljeće Europe: digitalni ciljevi za 2030. | Europska Komisija \(europa.eu\)](#).

²² SL C 23, 23.1.2023., str. 1.

²³ Uredba (EU) 2024/1183 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 u pogledu uspostave europskog okvira za digitalni identitet (SL L, 2024/1183, 30.4.2024.).

UFEU-a EU se ovlašćuje za donošenje mjera za postupno uvođenje integriranog sustava upravljanja vanjskim granicama.

Te dvije odredbe čine odgovarajuću pravnu osnovu za utvrđivanje mjera o prelasku vanjskih granica i za razvoj standardâ, među ostalim za digitalne putne vjerodajnice, koje treba slijediti u kontekstu provedbe graničnih kontrola.

Kad je riječ o odgovarajućoj pravnoj osnovi za izmjenu Uredbe o putovnicama EU-a²⁴, u presudi u predmetu Schwartz²⁵ Sud je izričito utvrdio da je, s obzirom na to da se za kontrole na vanjskim granicama moraju predočiti isprave za identifikaciju državljana trećih zemalja i građana EU-a, Uredba EU-a o putovnicama ispravno donešena na temelju članka 62. stavka 2. točke (a) Ugovora o Europskoj zajednici, koji je prethodio članku 77. stavku 2. točki (b) UFEU-a.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Postojeći pravni okvir EU-a ne omogućava korištenje digitalnih rješenja za provjeru vjerodostojnosti i cjelovitosti putnih isprava za potrebe graničnih kontrola na daljinu. Zbog naravi tog problema države članice ne mogu same na djelotvoran način uvesti jedinstveni format digitalnih putnih vjerodajnica na temelju osobnih iskaznica uređen na razini EU-a radi olakšavanja prekogranične mobilnosti.

Djelovanje na razini EU-a znatno bi doprinijelo svladavanju izazova povezanih sa sigurnošću i olakšavanjem putovanja. Trenutačna situacija utječe na sigurnost na granicama EU-a i na pravilno funkcioniranje vanjskih granica i cjelokupnog schengenskog područja. Iako su vanjske granice i EU u cjelini pod snažnim pritiskom, zajedničko djelovanje EU-a omogućilo bi nam da uvedemo jedinstvene mjere za poboljšanje integriranog upravljanja granicama i postizanje minimalne razine digitalne zrelosti u svim državama članicama EU-a.

Potrebne izmjene relevantnih dijelova schengenske pravne stečevine (posebno Zakonika o schengenskim granicama i Uredbe o putovnicama EU-a) moguće su samo na razini Unije. Nadalje, zbog opsega, utjecaja i očekivanih učinaka ti se ciljevi mogu učinkovito i djelotvorno ostvariti samo na razini EU-a.

- **Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u članku 5. stavku 4. Ugovora o Europskoj uniji prirodu i intenzitet određene mjere treba prilagoditi utvrđenom problemu. Problemi koji se razmatraju u ovoj inicijativi zahtijevaju zakonodavno djelovanje na razini EU-a koje bi državama članicama omogućilo da ih djelotvorno riješe.

Ovim Prijedlogom uredbe predviđa se uvođenje digitalnih putnih vjerodajnica na temelju putnih isprava koje bi putnici po želji mogli koristiti za podvrgavanje graničnim kontrolama. Države članice bile bi obvezne omogućiti putnicima da koriste digitalne putne vjerodajnice za prelazak granica nakon što tehničko rješenje na razini EU-a bude spremno za uvođenje. Do tog datuma države članice mogu razvijati nacionalna rješenja za korištenje digitalnih putnih vjerodajnica na svojim vanjskim granicama.

²⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 2252/2004 od 13. prosinca 2004. o standardima za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke u putovnicama i putnim ispravama koje izdaju države članice (SL L 385, 29.12.2004., str. 1.).

²⁵ Presuda Suda od 17.10.2013., predmet C-291/12, Michael Schwarz/Stadt Bochum.

Stoga ovaj Prijedlog uredbe pomaže državama članicama riješiti probleme nastale zbog sve većeg broja putnika, a ujedno jamči visoke ili više razine sigurnosti i dodanu praktičnost za pojedinačne putnike. Iako inicijativa zahtijeva regulatornu i tehničku intervenciju, proporcionalna je u smislu ostvarivanja ciljeva i ne prelazi ono što je potrebno.

- **Odabir instrumenta**

Ciljevi ove inicijative mogu se ostvariti samo zakonodavnim aktom kojim će uvesti tehničko rješenje na razini EU-a koje se izravno primjenjuje, bez potrebe za prenošenjem u nacionalne pravne poretke i izmjenama postojećih odredbi uredaba o graničnim kontrolama i putnim ispravama.

Stoga je potreban akt u obliku uredbe o uvođenju jedinstvene aplikacije EU-a za podnošenje podataka o putovanjima i o izmjeni Zakonika o schengenskim granicama, Uredbe o putovnicama EU-a i Uredbe o agenciji eu-LISA.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije / provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

nije primjenjivo

- **Savjetovanja s dionicima**

Priprema ove inicijative uključivala je niz savjetovanja s relevantnim dionicima, među kojima su:

- nacionalna tijela država članica (granična tijela, tijela koja izdaju putne isprave, oblikovatelji politika),
- agencije EU-a (npr. Europska agencija za graničnu i obalnu stražu (Frontex), Europska agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA) i Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA)),
- međunarodne organizacije koje se bave međunarodnim putovanjima,
- industrija i privatni građani.

U okviru procjene učinka organizirano je javna rasprava. Provedeno je i posebno istraživanje Eurobarometra kako bi se dobio dodatan uvid u percepciju javnosti EU-a o korištenju digitalnih putnih vjerodajnica za prekogranična putovanja.

Većina dionika podržala je inicijativu i istaknula da će uvođenje digitalnih putnih vjerodajnica koje će putnici koristiti za prelazak vanjskih granica donijeti koristi i pojednostaviti postupke za granična tijela i putnike.

Potrebu za jedinstvenim europskim pristupom koji bi putnicima omogućio korištenje digitalnih putnih vjerodajnica za prelazak vanjskih granica potvrdilo je ciljano savjetovanje s nacionalnim predstavnicima:

- 96 % predstavnika smatralo je da je jedinstven pristup u svim državama članicama EU-a bitan ili vrlo bitan,
- 82 % ispitanika smatralo je da potpuno integrirano upravljanje granicama i alati za olakšavanje unutar EU-a (bez preklapanja zakonodavstava i postupaka povezanih s upravljanjem granicama, što dovodi do operativne neučinkovitosti) bitno ili vrlo bitno.

Unatoč utjecaju na nacionalne sustave 65 % tijela država članica u anketi je odgovorilo da bi prihvaćanje digitalnih putnih vjerodajnica trebalo biti obvezno, a njih 71 % da bi uvođenje mogućnosti korištenja digitalnih putnih vjerodajnica za olakšavanje putovanja trebalo biti obvezno.

Sedamdeset šest posto tijela država članica u anketi je dalo prednost jedinstvenoj aplikaciji na razini EU-a za podnošenje podataka o putovanjima graničnim tijelima. Svi ispitanici rekli su da je vrlo bitno osigurati usklađenos s međunarodnim (ICAO-ovim) standardima za digitalne putne vjerodajnice.

Javno savjetovanje privuklo je velik interes i primljeno je gotovo 7 000 odgovora, uglavnom iz Njemačke (58 % odgovora), Austrije (8 %) i Slovačke (8 %).

Većina dionika imala je negativno mišljenja o korištenju digitalnih putnih vjerodajnica i spremnosti na njihovo korištenje za prelazak vanjskih granica:

- 83 % ispitanika smatralo je da mogućnosti korištenja digitalnih putnih vjerodajnica nisu važne ili da nisu nimalo važne, dok je 12 % reklo da smatra da su ili vrlo važne ili važne,
- na pitanje mogu li digitalne putne vjerodajnice olakšati postupak granične kontrole 72 % ispitanika odgovorilo je negativno,
- slično tome, 58 % ispitanika navelo je da korištenje digitalnih putnih vjerodajnica za druge administrativne postupke ne bi bilo nimalo korisno, a još ih je 19 % navelo da to ne bi bilo korisno,
- samo 12 % ispitanika razmotrilo bi korištenje digitalne putne vjerodajnice ako je dostupna, dok ih je 6 % izjavilo da bi to o tome razmislijelo pod određenim uvjetima.

Kao razloge za to što nisu zainteresirani za uvođenje ispitanici su prvenstveno naveli da su zabrinuti zbog zaštite podataka i privatnosti i da su općenito zadovoljni postojećim postupcima.

Osim toga, Komisija je znatan broj odgovora na javno savjetovanje primila poštom, u obliku standardnog dopisa na koji je trebalo dodati samo adresu. Nije mogla isključiti mogućnost ciljane kampanje.

Posebno istraživanje Eurobarometra EBS 539²⁶ obuhvatilo je 26 358 razgovora provedenih u 27 država članica EU-a i dalo je različite rezultate.

Anketom su se ispitala stajališta i dojmovi građana EU-a o politikama putovanja povezanim s olakšavanjem putovanja, uključujući uvođenje i korištenje digitalnih putnih vjerodajnica. Dvije trećine (67 %) Europljana imale su pozitivno stajalište o digitalnim putnim vjerodajnicama. S druge strane, četvrtina (26 %) Europljana imala je negativno mišljenje o njima.

Najpozitivnija mišljenja imali su mlađi ispitanici, studenti, rukovoditelji i drugi uredski službenici, česti putnici i osobe koje općenito imaju pozitivan stav o EU-u.

²⁶

Posebno istraživanje Eurobarometra 539, Digitalizacija putnih isprava i olakšavanje putovanja, rujan 2023., dostupno na: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2967>.

Dojmovi su bili najmanje pozitivni među osobama koje imaju negativno mišljenje o EU-u, osobama koje ne putuju i osobama koje su napustile redovno školovanje u dobi od 15 godina ili ranije.

Međutim, 68 % Europljana složilo se s korištenjem digitalnih putnih vjerodajnica za putovanja izvan schengenskog područja, dok se njih 28 % protivilo njihovu korištenju u tu svrhu. Iako je potpora bila niža među starijim ispitanicima, ipak se 54 % ispitanika u dobi od 55 i više godina i 50 % umirovljenika složilo s korištenjem digitalnih putnih vjerodajnica za putovanja izvan Schengena.

Među spomenutim pitanjima gotovo polovica (49 %) Europljana smatrala je da su kvarovi softvera najvažniji razlog za zabrinutost kad je riječ o korištenju digitalnih putnih vjerodajnica. Izražena je i zabrinutost u vezi sa zaštitom podataka, problemima s uređajima i kibernetičkim napadima.

Pozitivni rezultati istraživanja Eurobarometra zanimljivi su u s obzirom na uglavnom negativne povratne informacije prikupljene tijekom javne rasprave i na veću i reprezentativniju populaciju iz uzorka.

Povratne informacije primljene u okviru raznih aktivnosti savjetovanja uzete su u obzir pri pripremi ove inicijative i predlaže se npr. da korištenja digitalnih putnih vjerodajnica i dalje bude dobrovoljno (za razliku od toga da to postane obvezno za putnike), da se uvede jedinstveni tehnički standard za digitalne putne vjerodajnice (za razliku od prepuštanja nadležnosti svakoj državi članici), da se u opseg inicijative uključe i građani EU-a i državlјani trećih zemalja te da se odabere zajedničko tehničko rješenje na razini EU-a za podnošenje digitalnih putnih vjerodajnica (za razliku od toga da svaka država članica razvije vlastito) s visokim sigurnosnim standardima.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Komisija je od vanjskog savjetnika naručila studiju o inicijativi EU-a o digitalizaciji putnih isprava i olakšavanju putovanja kako bi osmisnila opcije i procijenila njihove učinke. Studija je poduprla pripremu izvješća o procjeni učinka. Tijekom studije provedeni su strateški razgovori, ciljana savjetovanja, detaljni razgovori i javna rasprava kako bi se prikupila stajališta i stručno znanje dionikâ. Osim toga, kao što je prethodno navedeno, provedeno je posebno istraživanje Eurobarometra.

Uz to tri države članice (Finska, Hrvatska i Nizozemska) provode pilot-aktivnosti financirane sredstvima EU-a za testiranje digitalnih putnih vjerodajnica za prekogranična putovanja. Dosadašnja iskustva i rezultati uzeti su u obzir i uključeni u procjenu učinka i ovaj Prijedlog.

- **Procjena učinka**

U skladu sa svojom politikom bolje regulative Komisija je provela procjenu učinka²⁷, o kojoj je Odbor za nadzor regulative 15. prosinca 2023. dao pozitivno mišljenje²⁸. U procjeni učinka ocijenjene su tri opcije politike, pri čemu je svaka uključivala zakonodavne promjene jer su sve zahtijevale izmjene postojeće pravne stečevine EU-a, osobito u vezi s putnim ispravama i graničnim kontrolama. Stoga su pravno neobvezujuće mjere od početka isključene.

²⁷ SWD(2024) 671 final

²⁸ SEC(2024) 670; Ares(2023) 8616773

Sve opcije politike imale su određene **zajedničke osnovne elemente**, uključujući:

- prijelazno razdoblje dobrovoljne provedbe dok tehničko rješenje EU-a ne bude spremno,
- oslanjanje na postojeći međunarodni tehnički standard,
- dobrovoljno korištenje digitalnih putnih vjerodajnica za putnike (kako je potvrđeno i javom raspravom),
- središnje tehničko rješenje na razini Unije za izradu i podnošenje digitalnih putnih vjerodajnica.

Najveća se razlika među tim trima opcijama politike odnosi na **stupanj fleksibilnosti** koju će države članice imati u vezi s:

1. mogućnošću da građani imaju digitalnu putnu vjerodajnicu (jer su neke države članice izričito ograničile pristup podacima na čipu putnih isprava tako da ga imaju samo vlasti);
2. omogućivanjem putnicima da koriste digitalne putne vjerodajnice za prekogranična putovanja.

Prva opcija politike

Države članice mogle bi putnicima staviti na raspolaganje digitalne putne vjerodajnice i olakšati granične kontrole osoba koje ih imaju.

Druga opcija politike

Države članice bile bi obvezne putnicima staviti na raspolaganje digitalne putne vjerodajnice i mogle bi provoditi mjere za njihovo korištenje na graničnim prijelazima.

Treća opcija politike

Države članice bile bi obvezne putnicima staviti na raspolaganje digitalne putne vjerodajnice i uvesti mjere za njihovo korištenje na graničnim prijelazima. Time bi se uklonile pravne prepreke za korištenje digitalnih podataka o putnim ispravama za potrebe granične kontrole i uspostavio jedinstven pristup njihovu korištenju u svim državama članicama.

Prema zaključcima izvješća o procjeni učinka **najpoželjnija je u konačnici bila treća opcija**, koja bi se počela primjenjivati nakon razdoblja potrebnog za razvoj središnjeg tehničkog rješenja EU-a, tijekom kojega bi se države članice mogle „uključiti“ kao u drugoj opciji, i to na način:

- (a) da omoguće građanima EU-a i državljanima trećih zemalja da dobiju digitalne putne vjerodajnice na temelju postojećih putnih isprava koje su u skladu sa standardom ICAO-a;
- (b) da im omoguće korištenje digitalne putne vjerodajnice za prelazak vanjskih granica u državama članicama koje odluče uvesti digitalne putne vjerodajnice prije nego što se središnje tehničko rješenje EU-a počne primjenjivati;
- (c) da im omoguće korištenje digitalnih putnih vjerodajnica za prelazak vanjskih granica u svim državama članicama nakon što tehničko rješenje na razini EU-a bude spremno.

Najpoželjnija opcija općenito ima najpozitivniji učinak na podupiranje sljedećih ciljeva:

1. povećanja sigurnosti u schengenskom području i učinkovitosti upravljanja njegovim vanjskim granicama;
2. omogućivanja lakšeg prelaska granice pojedinačnim putnicima.

Razlog je tomu ponajprije konačna „dvostruka” obveza država članica da pojedincima omoguće da posjeduju digitalne putne vjerodajnice i da ih stvarno koriste za prelazak granica, što bi dovelo do najvišeg stupnja korištenja digitalnih putnih vjerodajnica. Ta opcija stoga na najučinkovitiji način omogućava nadležnim tijelima da provode prethodne kontrole i provjere putnika te da svakom putniku (s putnom ispravom koja sadržava čip) daju mogućnost odabira.

Standardizacija digitalnih putnih vjerodajnica i njihovo korištenje za upravljanje vanjskim granicama u državama članicama donijeli bi i dodatne koristi. Povećali bi učinkovitost za prijevoznike jer bi oni na dobrovoljnoj osnovi mogli integrirati te digitalne putne vjerodajnice u svoje postojeće postupke rada. Osim toga, omogućili bi građanima EU-a da koriste digitalne putne vjerodajnice i u druge svrhe uvođenjem električnog atributa za europsku lisnicu za digitalni identitet koja bi se mogla koristiti za npr. dokazivanje identiteta unutar EU-a ili čak u inozemstvu, ako je treće zemlje odluče prihvati.

Najpoželjnija opcija predstavlja ograničeno opterećenje za nacionalna tijela, kompenzirano očekivanim pozitivnim učinkom mjera. To se odnosi na povećanje djelotvornosti i učinkovitosti graničnih kontrola tako da se bolje iskorištavaju resursi na lokalnoj razini, što tim tijelima omogućuje da se, primjerice, primarno bave analizama rizika, ophodnjom i drugim zadaćama. Najpoželjnija opcija uglavnom sadržava poboljšanja postojećih odredbi, a ne stvaranje novih obveza, osobito omogućivanjem „graničnih kontrola prije dolaska” i „prethodne provjere” putnika prije njihova dolaska na granični prijelaz. Konačne koristi ovise i o stupnju korištenja digitalnih putnih vjerodajnica, pri čemu su dodatne informacije i evaluacije na temelju scenarija navedene u izvještu o procjeni učinka.

Obveza da se putnicima omogući korištenje digitalnih putnih vjerodajnica za prelazak vanjskih granica dovela bi prvenstveno do troška za uspostavu integriranog tehničkog rješenja koje omogućava obradu digitalnih putnih vjerodajnica u nacionalnim sustavima upravljanja granicama.

Zbog sličnosti ICAO-ova standarda za digitalnu putnu vjerodajnicu s postojećim putnim ispravama integracija tog standarda ne bi trebala biti pretjerano složena ili skupa. Države članice uključene u pilot-projekte digitalnih putnih vjerodajnica procjenjuju da će troškovi te integracije iznositi od 300 000 do 700 000 EUR po zemlji. Osim toga, možda će biti potrebno povećati kapacitet poslužitelja, ovisno o zemlji i konkretnim graničnim prijelazima, što bi moglo koštati do 250 000 EUR po zemlji.

Kako bi se uzele u obzir promjene nacionalnih sustava, razlike u tehnološkoj zrelosti i kapacitetima i očekivani neizravni troškovi, procjenjuje se da je za uvođenje digitalnih putnih vjerodajnica na vanjskim granicama u prosjeku potrebno 2 milijuna EUR po državi članici.

Troškovi institucija EU-a ograničeni su na troškove agencije eu-LISA za razvoj, rad i održavanje središnjeg sustava EU-a za izradu digitalne putne vjerodajnice na temelju postojeće fizičke putne isprave i za podnošenje te digitalne putne vjerodajnice (uz potrebne podatke o putovanju) nadležnom tijelu. Agencija eu-LISA procijenila je da jednokratan trošak razvoja i rada te aplikacije 55,6 milijuna EUR (do 2030.), a godišnji trošak njezina održavanja 6,2 milijuna EUR od 2030.

- **Primjerenošt i pojednostavljenje propisa**

U skladu s Komisijinim Programom za primjerenošt i učinkovitost propisa (REFIT), svim inicijativama čiji je cilj izmijeniti postojeće zakonodavstvo EU-a trebalo bi se nastojati

pojednostavni i učinkovitije postići predmetne ciljeve politika (tj. smanjiti nepotrebne regulatorne troškove). Iako ovaj Prijedlog uredbe nije bio dio programa REFIT, on će smanjiti ukupne administrativne troškove nacionalnih tijela za provedbu graničnih kontrola, što je vidljivo iz procjene učinka.

Neće biti izravnog učinka na MSP-ove. Iako će putnici, uključujući poslovne ljude, uštedjeti na vremenu, bilo kakav izravni učinak na MSP-ove, za koje bi ti pojedinci mogli putovati, previše je hipotetski da bi se mogao izmjeriti i u najboljem je slučaju zanemariv.

- **Temeljna prava**

Ovaj Prijedlog pozitivno utječe na temeljno pravo slobodnog kretanja i boravka u skladu s člankom 45. Povelje Europske unije o temeljnim pravima jer korisnicima prava slobodnog kretanja i boravka daje mogućnost izrade digitalne putne vjerodajnice na temelju njihove fizičke isprave, što će im omogućiti da lakše ostvaruju to pravo.

Prijedlog ima ograničen učinak na zaštitu drugih temeljnih prava.

Kad je riječ o zaštiti osobnih podataka, granična tijela već obrađuju osobne podatke svih osoba koje prelaze vanjske granice, što rade i tijela nadležna za izdavanje putnih isprava. Ovaj Prijedlog ne utječe na količinu i kategorije osobnih podataka koji se trenutačno obrađuju u područjima nadzora državne granice i izdavanja isprava u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.

Mijenja se samo čimbenik vremena (tj. trenutak u kojem se podaci obrađuju) jer bi granična tijela mogla unaprijed provoditi iste kontrole koje se trenutačno provode nakon što putnik stigne na granični prijelaz. Ako putnik koristi EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja za izradu digitalne putne vjerodajnice na temelju postojeće fizičke putne isprave, provjera identiteta automatski bi se provodila u aplikaciji uz provjeru identiteta na fizičkom graničnom prijelazu.

S druge strane, kvaliteta podataka poboljšat će se ako putnici budu mogli za putovanja koristiti digitalne putne vjerodajnice, a ne podatke koje su ručno dostavili sami jer se pri tomu mogu pojaviti pogreške i u konačnici može doći do duljeg trajanja obrade, kazni ili čak zabrane ulaska.

Iako bi se za izradu i podnošenje digitalnih putnih vjerodajnica na temelju putovnica EU-a ili putovnica koje izdaju treće zemlje koristilo središnje tehničko rješenje EU-a, digitalne putne vjerodajnice ne bi se pohranjivale na središnjoj lokaciji. U Prijedlogu se ne predviđa uspostavljanje nove baze podataka. Nakon što se digitalna putna vjerodajnica izradi/dobije na temelju postojeće putne isprave, pohranjivala bi se na mobilnom uređaju nositelja. Ispitanici će stoga i dalje upravljati svojim podacima i birati hoće li ih i kada koristiti. Ako ih osoba odluči iskoristiti za prethodnu kontrolu i olakšavanje putovanja, može je podnijeti nadležnim tijelima putem aplikacije koju je razvila i kojom upravlja agencija eu-LISA:

Agencija eu-LISA i nacionalna tijela trebala bi primjenjivati odgovarajuće zaštitne mjere, kao što su šifriranje osobnih podataka i mjere kibernetičke sigurnosti, kako bi spriječila curenje podataka i povredu sigurnosti podataka i zaštitila podatke od kibernetičkih napada i softverskih aplikacija koje obavljaju automatizirane zadaće.

Kako bi se mogla koristiti, digitalna putna vjerodajnica koju korisnik podnese mora se privremeno pohraniti u lokalnoj bazi podataka u nadležnoj državi članici. Ta privremena baza podataka / galerija popunjava se prikazima lica koji se nalaze u podnesenim digitalnim putnim vjerodajnicama. To je potrebno da se utvrdi podudaranje biometrijskih podataka putnika s podnesenom digitalnom putnom vjerodajnicom kada se putnik pojavi na graničnom prijelazu.

To se odnosi na podudaranje „jedan na nekoliko” radi provjere identiteta osobe, za razliku od podudaranja „jedan na mnogo” koje je potrebno za identifikaciju pojedinca. Nakon što se provede granična kontrola, podatke bi trebalo izbrisati iz privremene baze podataka, što je postupak sličan onome koji se provodi prilikom čitanja podataka na čipu fizičke putne isprave tijekom granične kontrole.

Budući da bi korištenje digitalnih putnih isprava bilo dobrovoljno za putnike i da bi imalo pravnu osnovu na temelju i prava EU-a i nacionalnog prava za obradu osobnih podataka putnika za potrebe granične kontrole, putnici bi aktivno pristali na obradu svojih podataka i privremenu pohranu digitalnih putnih vjerodajnica u lokalnoj bazi podataka. Tu privolu mogu povući u bilo kojem trenutku, a da to ne utječe na njihovo pravo na prekogranično putovanje.

Iako putne isprave EU-a i putne isprave određenih trećih zemalja sadržavaju podatke o otiscima prstiju nositelja, otisci prstiju nisu uključeni u sadržaj digitalnih putnih vjerodajnica. To je u skladu s tehničkim specifikacijama ICAO-ova standarda za digitalnu putnu vjerodajnicu.

Kad je riječ o učincima na temeljna prava, izuzev prava na poštovanje privatnosti i zaštitu osobnih podataka, Prijedlog ne bi negativno utjecao na zaštitu temeljnih prava. S obzirom na to da bi korištenje digitalnih putnih vjerodajnica bilo dobrovoljno smatra se da se poštuju načela nediskriminacije i uključivosti.

Svi mogući negativni ishodi povezani s korištenjem digitalnih putnih vjerodajnica, npr. zabrana ulaska, povreda osobnih podataka ili nezakonita upotreba, podlijegali bi postojećim i primjenjivim pravnim sredstvima na temelju prava Unije i nacionalnog prava.

Prijedlogom se poštuju temeljna prava i načela propisana Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj Prijedlog utjecao bi na potrebe agencije eu-LISA za proračunskim sredstvima i osobljem i na uglavnom jednokratne troškove za granična tijela država članica.

Procjenjuje se da je za agenciju eu-LISA potreban dodatni proračun od otprilike 49,5 milijuna EUR (6 milijuna EUR u okviru trenutačnog sedmogodišnjeg proračuna EU-a, „višegodišnjeg financijskoj okvira”) i 20 dodatnih zaposlenika u ekvivalentu punog radnog vremena (EPRV) za razvoj EU-ove digitalne aplikacije za putovanja i za obavljanje zadaća agencije eu-LISA u skladu s Uredbom o agenciji eu-LISA i ovim Prijedlogom.

Ti troškovi i EPRV-ovi obuhvaćaju sve aktivnosti: pripremne aktivnosti, nabavu softvera i hardvera, analizu i koncipiranje, razvoj i testiranje, pripremu podatkovnih centara, troškove licencija, rad i održavanje.

Iako nije moguće točno utvrditi troškove potrebne za provedbu ovog Prijedloga, procjenjuje se da će jednokratno ulaganje svake države članice iznositi približno 2 milijuna EUR. To uključuje sljedeće:

- povećanje kapaciteta za poslužitelje i pohranu radi privremenog pohranjivanja digitalnih putnih vjerodajnica koje podnesu putnici (250 000 EUR),
- razvoj sigurne veze s usmjerivačem podataka o putnicima, čime bi se omogućila integracija u postojeće nacionalne sustave upravljanja granicama (od 300 000 do 700 000 EUR),

- nadogradnju ili nabavu hardvera za obradu digitalnih putnih vjerodajnica i potporu prepoznavanju lica i ospozljavanje osoblja (30 000 EUR).

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Komisija će osigurati uspostavu potrebnih mehanizama za praćenje funkciranja predloženih mjera i njihovu evaluaciju u odnosu na glavne ciljeve politike. Pet godina nakon početka primjene predložene uredbe i početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja koju će razviti i kojom će upravljati agencija eu-LISA Komisija će podnijeti izvješće Europskom parlamentu u Vijeću u kojem će procijeniti provedbu uredbe i njezinu dodanu vrijednost, uključujući sve izravne ili neizravne učinke na relevantna temeljna prava.

Budući da bi nadležna tijela bila obvezna omogućiti putnicima da koriste digitalne putne vjerodajnice za prekogranična putovanja nakon što zajedničko tehničko rješenje na razini EU-a započne s radom, to će omogućiti sveobuhvatan pregled načina na koji putnici koriste digitalne putne vjerodajnice, njihovu dodanu vrijednost u smislu veće sigurnosti i lakšeg putovanja i sve moguće nedostatke.

Nadalje, na temelju statističkih podataka koje prikupi agencija eu-LISA Komisija će dobiti pouzdane podatke o broju korisnika, putnim navikama i drugim korisnim informacijama za usavršavanje postupaka u korist i putnika i tijela država članica.

„Praktični priručnik za službenike graničnog nadzora“²⁹ trebalo bi ažurirati kako bi se uzele u obzir promjene pravnog okvira i nacionalnim tijelima pružile relevantne smjernice/preporuke o uvođenju digitalnih putnih vjerodajnica u kontekstu upravljanja vanjskim granicama.

Naposljetku, provedba mjera iz ovog Prijedloga, uključujući aspekte zaštite podataka, pratit će se i evaluirati u okviru mehanizma evaluacije i praćenja schengenske pravne stečevine³⁰.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

U članku 1. utvrđuje se uvođenje aplikacije za električno podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za putovanja“), predmet i područje primjene Prijedloga.

U članku 2. utvrđuju se definicije za potrebe ove uredbe.

U članku 3. utvrđuje se opća struktura EU-ove digitalne aplikacije za putovanja, uključujući namjene svih njezinih tehničkih komponenata.

Člankom 4. određuju se opća pravila o izradi i korištenju digitalnih putnih vjerodajnica unutar EU-ove digitalne aplikacije za putovanja, uključujući pravila o mogućnosti korištenja prethodno izrađenih digitalnih putnih vjerodajnica koje se mogu pohraniti u europskoj lisnici za digitalni identitet osobe.

²⁹ Prilog Preporuci Komisije o uspostavi zajedničkog „Praktičnog priručnika za službenike graničnog nadzora (Schengenski priručnik)“ kojim se koriste nadležna tijela država članica prilikom obavljanja graničnih kontrola osoba i o zamjeni Preporuke (C (2019) 7131 final).

³⁰ Uredba Vijeća (EU) 2022/922 od 9. lipnja 2022. o uspostavi i funkcioniranju mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1053/2013 (SL L 160, 15.6.2022., str. 1.).

U članku 5. utvrđuju se podaci o putovanjima koje putnici mogu podnosići graničnom tijelu putem EU-ove digitalne aplikacije za putovanja. Osim digitalne putne vjerodajnice potrebni su i podaci koji podupiru graničnu kontrolu i prethodnu provjeru.

U članku 6. utvrđuju se pravila o prijenosu podataka o putovanjima nadležnim graničnim tijelima i potrebni dogovori koji se odnose na načine na koje države članice imenuju i obavješćuju nadležna tijela.

U članku 7. utvrđuju se pravila o obradi osobnih podataka i uloge voditelja obrade i izvršitelja obrade za potrebe obrade osobnih podataka podnesenih putem EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.

U članku 8. utvrđuju se pravila o razvoju, radu i održavanju EU-ove digitalne aplikacije za putovanja i naknadnim obvezama agencije eu-LISA.

U članku 9. utvrđuju se obveze koje države članice imaju kako bi osigurale da mogu primati podatke podnesene putem EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.

U članku 10. utvrđuje se informativna kampanja za obavještavanje javnosti o digitalnim putnim vjerodajnicama i korištenju EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.

U članku 11. utvrđuju se pravila o troškovima agencije eu-LISA i država članica povezanim s njihovim obvezama iz članaka 8. i 9.

Članak 12. sadržava odredbe o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2252/2004 radi utvrđivanja tehničkog standarda za digitalne putne vjerodajnice i mogućnosti da ih podnositelji zahtjeva zatraže.

Članak 13. sadržava odredbe o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 o provedbi graničnih kontrola i dalnjem korištenju samoposlužnih sustava i EU-ove digitalne aplikacije za putovanja u te svrhe.

U članku 14. utvrđuju se izmjene Uredbe (EU) 2018/1726 u vezi sa zadaćama agencije eu-LISA povezanimi s EU-ovom digitalnom aplikacijom za putovanja.

Članci od 15. do 20. sadržavaju završne odredbe ove uredbe koje se odnose na donošenje provedbenih akata, praćenje i evaluaciju ove uredbe te njezino stupanje na snagu i primjenu.

Prijedlog

UREDJE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uvođenju aplikacije za elektroničko podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za putovanja”) i izmjeni uredbi (EU) 2016/399 i (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 u pogledu korištenja digitalnih putnih vjerodajnica

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 2. točke (b) i (d),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Provedba djelotvornih i učinkovitih graničnih kontrola na vanjskim granicama doprinosi pravilnom funkcioniranju područja bez nadzora unutarnjih granica („schengensko područje”) i unutarnjoj sigurnosti Unije. Uključivanje medija za pohranu (čipa) s prikazom lica nositelja u putne isprave koje izdaju države članice Uredbom Vijeća (EZ) 2252/2004³¹ i Uredbom (EU) 2019/1157³² i stupanje na snagu Uredbe (EZ) br. 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća³³ znatno je doprinijelo visokim sigurnosnim standardima i pouzdanom upravljanju vanjskim granicama. Granične kontrole koje se provode u skladu s Uredbom (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća³⁴ služe za pouzdanu identifikaciju putnika, sprečavanje prijetnji unutarnjoj sigurnosti, javnom poretku, javnom zdravlju i međunarodnim odnosima

³¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 2252/2004 od 13. prosinca 2004. o standardima za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke u putovnicama i putnim ispravama koje izdaju države članice (SL L 385, 29.12.2004., str. 1.).

³² Uredba (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje (SL L 188, 12.7.2019., str. 67., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1157/oj>).

³³ Uredba (EZ) br. 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o uspostavi Zakonika Zajednice o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 105, 13.4.2006., str. 1.).

³⁴ Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 77, 23.3.2016., str. 1.).

država članica te za borbu protiv nezakonitih migracija uz istodobno poštovanje temeljnih prava.

- (2) Budući da za pregled putnih isprava i provedbu graničnih kontrola trenutačno koriste fizičke putne isprave i fizičke interakcije, granična tijela država članica ne mogu na daljinu provjeriti vjerodostojnost i cijelovitost putnih isprava i provesti relevantne provjere u bazama podataka prije nego što putnici stignu na fizički granični prijelaz, izuzev putnika u zračnom prijevozu za koje su podaci o putnicima unaprijed dostavljeni i obrađeni. S obzirom na povećanje protoka putnika preko vanjskih granica schengenskog područja i na početak rada sustava ulaska/izlaska uspostavljenog Uredbom (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća³⁵, koji će od državljana trećih zemalja na koje se odnosi zahtijevati da u okviru graničnih kontrola navedu dodatne podatke, ključno je omogućiti graničnim tijelima da koriste sigurna tehnička rješenja za provedbu relevantnih kontrola prije nego što putnici stignu na granične prijelaze.
- (3) Postojeći pravni okvir za putne isprave i granične kontrole, koji se sastoji prije svega od uredaba (EZ) br. 2252/2004, (EU) XXXX/XXXX³⁶[COM(2024) 316 final] i (EU) 2016/399, ne omogućava korištenje podataka koji se nalaze na mediju za pohranu putnih isprava za provedbu tih prethodnih graničnih kontrola i prethodnih provjera putnika ni korištenje tih podataka u druge svrhe. U skladu s nedavnim razvojem događaja na međunarodnoj razini, tj. u kontekstu standardizacije koju provodi Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (ICAO), i s obzirom na sposobnost i pouzdanost prepoznavanja lica, ta je tehnologija dostupna i prikladna za potrebe olakšavanja prekograničnog putovanja, a ujedno jamči visoku razinu sigurnosti i potpuno poštuje temeljna prava, uključujući pravo na poštovanje privatnosti i zaštitu osobnih podataka.
- (4) Stoga bi postojeći pravni okvir trebalo ažurirati kako bi putnici i granična tijela mogli ostvariti korist od učinkovitijih i djelotvornijih graničnih kontrola pomoću takozvanih digitalnih putnih vjerodajnica, tj. digitalnog prikaza identiteta osobe koji se dobiva iz podataka pohranjenih na mediju za pohranu (čipu) putne isprave (tj. putovnice ili osobne iskaznice EU-a) i koji se može potvrditi, što u konačnici skraćuje čekanje i obradu na graničnim prijelazima i poboljšava sposobnosti tijela da prethodno provjere putnike, planiraju i upravljaju resursima i primarno se bave putnicima koji predstavljaju veći rizik.
- (5) Kako bi se ostvarili njezini ciljevi, ova Uredba trebala bi obuhvaćati osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije i državljane trećih zemalja.

³⁵ Uredba (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2017. o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o odbijanju ulaska za državljane trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe izvršavanja zakonodavstva te o izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma i uredbi (EZ) br. 767/2008 i (EU) br. 1077/2011 (SL L 327, 9.12.2017., str. 20., ELI...)

³⁶ Uredba Vijeća (EU) XXXX/XXXX od XXX o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje (SL LXX, XXX, str. X, ELI XXX)

- (6) Radi postizanja ujednačenog pristupa na razini Unije i što veće korisnosti u olakšavanju putovanja i ekonomiji razmjera trebalo bi uvesti zajedničko tehničko rješenje za podnošenje elektroničkih podataka o putovanjima umjesto toga da svaka država članica razvije vlastito. Ta aplikacija za elektroničko podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za putovanja“) trebala bi se sastojati od mobilne aplikacije jednostavne za korištenje, od *backend* usluge validacije kojom se može provjeriti vjerodostojnost i cjelovitost putnih isprava i utvrditi podudarnost prikaza lica korisnika s prikazom pohranjenim na čipu putne isprave te od tehničke komponente za sigurno dostavljanje podataka o putovanjima iz aplikacije tijelu koje prima podatke („usmjerivač podataka o putnicima“). Dugoročno bi EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja trebalo nadopunjavati novim funkcijama kako bi ona postala sveobuhvatna jedinstvena aplikacija na razini Unije za potporu upravljanju vanjskim granicama.
- (7) EU-ova digitalna aplikacija za putovanja trebala bi putnicima omogućiti da izrade digitalnu putnu vjerodajnicu za jednokratnu ili višekratnu upotrebu i da preuzmu prethodno izrađenu digitalnu putnu vjerodajnicu. Radi sigurnosti i borbe protiv prijevara povezanih s identitetom *backend* usluga validacije EU-ove digitalne aplikacije za putovanja trebala bi prije izrade digitalne putne vjerodajnice moći provjeriti vjerodostojnost i cjelovitost putne isprave i provjeriti je li korisnik zakoniti nositelj putne isprave usporedbom prikaza lica pohranjenog na čipu putne isprave s prikazom lica korisnika uživo. Digitalne putne vjerodajnice za višekratno korištenje trebale bi se moći pohraniti u korisnikovu europsku lisnicu za digitalni identitet koja je u skladu s Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća³⁷. Osobe koje nemaju europsku lisnicu za digitalni identitet uspostavljenu tom uredbom trebale bi moći pohraniti digitalnu putnu vjerodajnicu lokalno, u mobilnoj aplikaciji.
- (8) Kako bi se poduprla provedba prethodnih graničnih kontrola osoba s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije ako se te kontrole primjenjuju na njih i prethodnu provjeru državljana trećih zemalja, putnici koji koriste digitalne putne vjerodajnice trebaju prijaviti i određene relevantne podatke o putovanju, kao što su planirano vrijeme prelaska granice i država članica u kojoj se prelazi vanjska granica. Ti podaci trebali bi biti ograničeni na ono što je nužno za provedbu granične kontrole, među ostalim za podupiranje provjere ispunjavanja uvjetâ ulaska.
- (9) Usmjerivač podataka o putnicima trebao bi podatke o putovanju koje je putnik podnio prenositi graničnim tijelima radi prethodne granične kontrole i provjere. Države članice zato bi trebale biti obvezne imenovati granična tijela ovlaštena za primanje tih podataka.
- (10) Izrada, podnošenje i korištenje digitalnih putnih vjerodajnica radi provedbe graničnih kontrola utječe na pravo na poštovanje privatnosti i zaštitu osobnih podataka. Kako bi se u potpunosti poštovala temeljna prava putnikâ, trebaju se uspostaviti odgovarajuća ograničenja i zaštitne mjere. Svi podaci koje putnici dostave graničnim tijelima prije putovanja, a osobito osobni podaci, trebali bi biti ograničeni na ono što je nužno i

³⁷ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

proporcionalno ciljevima povećanja sigurnosti, olakšavanja putovanja i osiguravanja dobrog funkcioniranja schengenskog područja, što su ciljevi ove Uredbe. Potrebno je osigurati da obrada podataka na temelju ove Uredbe ne dovodi ni do kakvog oblika diskriminacije. Nikakvi osobni podaci ne bi se smjeli pohranjivati na razini EU-a izvan opsega koji je potreban za njihovo podnošenje graničnom tijelu.

- (11) Putnici bi trebali moći slobodno birati hoće li za graničnu kontrolu koristiti digitalnu putnu vjerodajnicu ili fizičku putnu ispravu i u svakom bi trenutku trebali imati mogućnost povući privolu za obradu osobnih podataka, a da to utječe na ispunjavanje uvjetâ za prelazak vanjskih granica. Svaka obrada osobnih podataka na temelju ove Uredbe trebala bi se provoditi u skladu s odredbama Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća³⁸ i Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća³⁹ u okvirima njihovih odgovarajućih područja primjene.
- (12) Radi poštovanja temeljnog prava na privatnost i zaštitu osobnih podataka i radi promicanja pravne jasnoće trebalo bi utvrditi voditelja obrade i izvršitelja obrade. Kako bi se zajamčile odgovarajuće zaštitne mjere i sigurnost, sva komunikacija između usmjerivača podataka o putnicima i nadležnog tijela trebala bi biti zaštićena strogim metodama šifriranja tako da bilo kakva povreda podataka ne uključuje otkrivanje podataka koji se mogu povezati s osobom. Države članice trebale bi i omogućiti graničnim tijelima odgovarajuće osposobljavanje u području aspekata sigurnosti i zaštite podataka prije nego što ta tijela mogu početi obrađivati podatke prenesene putem EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.
- (13) Europska agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA) osnovana Uredbom (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰ trebala bi biti odgovorna za razvoj i održavanje EU-ove digitalne aplikacije za putovanja. Agencija eu-LISA stoga bi trebala uvesti mjere potrebne za operativno upravljanje EU-ovom digitalnom aplikacijom za putovanja, uključujući mjere za razvoj, praćenje i izvješćivanje o tom sustavu. Prije početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja agencija eu-LISA trebala bi u suradnji s relevantnim tijelima provesti testiranje u skladu s tehničkim specifikacijama. Agencija eu-LISA trebala bi i prikupljati statističke podatke o korištenju EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.
- (14) Iako bi agencija eu-LISA trebala biti odgovorna za cijelokupni razvoj, rad i održavanje EU-ove digitalne aplikacije za putovanja, uključujući usmjerivač podataka o putnicima

³⁸ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

³⁹ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

⁴⁰ Uredba (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenog 2018. o Agenciji Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA) te izmjeni Uredbe (EZ) br. 1987/2006 i Odluke Vijeća 2007/533/PUP i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1077/2011 (SL L 295, 21.11.2018., str. 99.).

koji prenosi podatke o putovanjima nadležnim tijelima, svaka država članica trebala bi biti odgovorna na nacionalnoj razini za uspostavu sigurne veze u svojem sustavu za primanje podataka o putovanjima, uključujući razvoj, rad i održavanje te veze. Države članice trebale bi biti odgovorne i za upravljanje podacima o putovanjima i omogućivanje pristupa tim podacima propisno ovlaštenom osobljlu graničnih tijela.

- (15) Kako bi se javnost bolje informirala o digitalnim putnim vjerodajnicama i promicalo njihovo korištenje, Komisija bi u suradnji s agencijom eu-LISA, Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu i nacionalnim graničnim tijelima trebala provoditi informativne kampanje o ciljevima, korištenju i drugim važnim aspektima EU-ove digitalne aplikacije za putovanja, među ostalim o zaštiti i sigurnosti podataka.
- (16) S obzirom na interes Unije, troškove koje agencija eu-LISA snosi za obavljanje svojih zadaća na temelju ove Uredbe i Uredbe (EU) 2018/1726 u pogledu razvoja, rada, održavanja i općenitog upravljanja EU-ovom digitalnom aplikacijom za putovanja trebalo bi pokriti iz proračuna Unije. Države članice i dalje bi trebale snositi one troškove razvoja, rada i održavanja sigurne veze za primanje podataka o putovanjima koji se prenose putem usmjerivača podataka o putnicima koji su nastali na nacionalnoj razini.
- (17) Agencija eu-LISA trebala bi redovito izvješćivati Europski parlament i Vijeće o napretku u koncipiranju i razvoju EU-ove digitalne aplikacije za putovanja, među ostalim o troškovima, financijskim učincima i svim eventualnim tehničkim problemima i rizicima koji se pojave. Nakon dovršenja razvoja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja trebalo bi podnijeti zasebno izvješće Europskom parlamentu i Vijeću.
- (18) Budući da bi agencija eu-LISA trebala koncipirati, razviti, udomiti i tehnički upravljati EU-ovom digitalnom aplikacijom za putovanja, potrebno je izmijeniti Uredbu (EU) 2018/1726 tako da uključuje potrebne zadaće.
- (19) Kako bi se uvela standardna specifikacija Unije za digitalne putne vjerodajnice na temelju putnih isprava, potrebno je izmijeniti Uredbu (EZ) br. 2252/2004. Kako bi se digitalne putne vjerodajnice što više koristile, podnositeljima zahtjeva trebalo bi omogućiti da pri podnošenju zahtjeva za putnu ispravu ili njezino obnavljanje zatraže da nadležno tijelo osim fizičke isprave izda i odgovarajuću digitalnu putnu vjerodajnicu. Nositelji valjanih putnih isprava trebali bi moći i izraditi digitalnu putnu ispravu na temelju svoje postojeće fizičke putne isprave. Digitalne putne vjerodajnice trebale bi se moći pohraniti i u europskoj lisnici za digitalni identitet.
- (20) Radi dosljednog pristupa na međunarodnoj razini i globalne interoperabilnosti digitalnih putnih vjerodajnica ažurirani pravni okvir trebao bi se u najvećoj mogućoj mjeri temeljiti na relevantnim međunarodnim standardima i praksama dogovorenima u okviru ICAO-a.
- (21) Iako bi korištenje digitalnih putnih vjerodajnica za putnike trebalo biti dobrovoljno, kako bi se ostvarili ciljevi povećanja sigurnosti u cijelom schengenskom području, olakšavanja putovanja i postizanja minimalne razine digitalne zrelosti u području upravljanja granicama u svim državama članicama, sve države članice trebale bi biti obvezne dopustiti putnicima da koriste digitalne putne vjerodajnice za prelazak vanjskih granica nakon što EU-ova digitalna aplikacija za putovanja započne s radom. Do tog trenutka države članice mogu razvijati nacionalna rješenja za korištenje digitalnih putnih vjerodajnica za potrebe graničnih kontrola u skladu s jedinstvenim formatom.

- (22) Kako bi se dodatno ubrzali postupci i smanjilo ukupno vrijeme provedeno na graničnim prolazima, državljanima trećih zemalja na koje se primjenjuje sustav ulaska/izlaska treba dopustiti da koriste EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja za prethodni unos određenih podataka potrebnih za prelazak granice. Kad je riječ o državljanima trećih zemalja čiji podaci još nisu zabilježeni u sustavu ulaska/izlaska, kao alternativu upućivanju na službenika graničnog nadzora radi fizičke provjere identiteta trebalo bi dopustiti državama članicama da za provjeru identiteta primjenjuju djelotvorne i proporcionalne tehničke mjere, uključujući samoposlužne sustave i e-vrata, sve dok se fizičke provjere provode nasumično i sve dok se alternativna provjera ne temelji isključivo na EU-ovoj digitalnoj aplikaciji za putovanja.
- (23) Komisija bi pet godina nakon početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja trebala provesti evaluaciju te aplikacije i njezina korištenja i sastaviti izvješće, uključujući preporuke, koje se podnosi Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom nadzorniku za zaštitu podataka i Agenciji Europske unije za temeljna prava. U evaluaciji i izvješću trebalo bi razmotriti kako su ostvareni ciljevi ove Uredbe i kakav je, ako postoji, utjecaj na temeljna prava.
- (24) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za razvoj tehničkog standarda za digitalne putne vjerodajnice, tehničke arhitekture i tehničkih specifikacija EU-ove digitalne aplikacije za putovanja i njezina testiranja, prikupljanje statističkih podataka i početak rada te aplikacije te načina provedbe kontrole putnih isprava i digitalnih putnih vjerodajnica. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹.
- (25) Ova Uredba ne bi trebala utjecati na mogućnost da se na temelju prava Unije ili nacionalnog prava predvidi korištenje digitalnih putnih vjerodajnica u druge svrhe osim radi provedbe graničnih kontrola, pod uvjetom da je to nacionalno pravo u skladu s pravom Unije.
- (26) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, konkretni povećanje sigurnosti i olakšavanje putovanja u kontekstu upravljanja vanjskim granicama, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog svoje prekogranične naravi oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (27) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. S obzirom na to da ova Uredba predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, Danska, u skladu s člankom 4. navedenog protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće odluči o ovoj Uredbi odlučuje hoće li je provesti u svojem nacionalnom pravu.

⁴¹ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (28) Ova Uredba ne predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ⁴²; Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (29) Kad je riječ o Islandu i Norveškoj, ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine⁴³, koje pripadaju području iz članka 1. točke A Odluke Vijeća 1999/437/EZ⁴⁴.
- (30) Kad je riječ o Švicarskoj, ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine⁴⁵, koje pripadaju području iz članka 1. točke A Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ⁴⁶.
- (31) Kad je riječ o Lihtenštajnu, ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine⁴⁷, koje pripadaju području iz članka 1. točke A Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2011/350/EU⁴⁸.
- (32) Kad je riječ o Cipru, ova Uredba predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini ili je na drugi način s njom povezan, u smislu značenja članka 3. stavka 1. Akta o pristupanju iz 2003.
- (33) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje [XX]⁴⁹,

⁴² Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

⁴³ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

⁴⁴ Odluka Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim aranžmanima za primjenu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 176, 10.7.1999., str. 31.).

⁴⁵ SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

⁴⁶ Odluka Vijeća 2008/146/EZ od 28. siječnja 2008. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 53, 27.2.2008., str. 1.).

⁴⁷ SL L 160, 18.6.2011., str. 21.

⁴⁸ Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba, u ime Europske unije (SL L 160, 18.6.2011., str. 19.).

⁴⁹ [SL C ...]

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom uspostavlja aplikacija za elektroničko podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za putovanja“) za:
 - (a) izradu digitalnih putnih vjerodajnica kako je definirana u članku 2. točki 31. Uredbe (EU) 2016/399;
 - (b) unos podataka o putovanjima koje putnici sami dostavljaju;
 - (c) sigurno podnošenje digitalnih putnih vjerodajnica i podataka o putovanjima koje putnici sami dostavljaju nadležnom tijelu radi olakšavanja putovanja i provedbe graničnih kontrola osoba u skladu s člankom 8. stavkom 2.g i člankom 3. točkom (j) Uredbe (EU) 2016/399.
2. Ovom se Uredbom utvrđuju uvjeti razvoja, rada i održavanja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „granična kontrola“ znači granična kontrola kako je definirana u članku 2. točki 11. Uredbe (EU) 2016/399;
- (b) „osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije“ znači osobe kako su definirane u članku 2. točki 5. Uredbe (EU) 2016/399;
- (c) „državljanin treće zemlje“ znači osobe kako su definirane u članku 2. točki 6. Uredbe (EU) 2016/399;
- (d) „usmjerivač podataka o putnicima“ znači tehnička komponenta iz članka 5.

Članak 3.

Opća struktura EU-ove digitalne aplikacije za putovanja

EU-ova digitalna aplikacija za putovanja sastoji se od:

- (a) mobilne aplikacije koja omogućava izradu digitalnih putnih vjerodajnica za jednokratnu ili višekratnu upotrebu i unos podataka o putovanjima koje putnici sami dostavljaju;
- (b) *backend* usluge validacije koja omogućava potvrdu vjerodostojnosti i cjelovitosti podataka na čipu ili digitalne putne vjerodajnice pomoću dostupnih certifikata i, ako je primjenjivo, utvrđivanje podudaranja prikaza lica korisnika s putnom ispravom ili digitalnom putnom vjerodajnicom;
- (c) komponentu usmjerivač podataka o putnicima, koja osigurava sigurnu i šifriranu komunikaciju između mobilne aplikacije i tijela koje prima podatke.

Članak 4.

Izrada i korištenje digitalnih putnih vjerodajnica

1. Osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije koje nose bilo koju od sljedećih putnih isprava mogu koristiti EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja za izradu digitalne putne vjerodajnice na temelju te putne isprave za jednokratnu ili višekratnu upotrebu:
 - (a) putnu ispravu izdanu u skladu s Uredbom (EZ) br. 2252/2004;
 - (b) osobnu iskaznicu izdanu u skladu s Uredbom (EU) XXXX/XXXX [COM(2024) 316 final];
 - (c) putnu ispravu koja sadržava iste podatke i koja se temelji na tehničkim specifikacijama koji su u skladu s onima predviđenima Uredbom (EZ) br. 2252/2004 i omogućavaju provjeru njezine vjerodostojnosti, valjanosti i cjelovitosti.
2. EU-ova digitalna aplikacija za putovanja omogućava pohranu višekratne digitalne putne vjerodajnice u europskoj lisnici za digitalni identitet, za koju su odredbe utvrđene u Uredbi (EU) br. 910/2014.
3. EU-ova digitalna aplikacija za putovanja može dohvatiti:
 - (a) digitalnu putnu vjerodajnicu koja je prethodno izdana ili izrađena u skladu s člankom 1. stavkom 1.a Uredbe (EZ) br. 2252/2004 ili člankom 2. Uredbe (EU) XXXX/XXXX⁵⁰ [COM(2024) 671 final];
 - (b) digitalnu putnu vjerodajnicu izrađenu u skladu sa stavkom 1. ovog članka.
4. Državljeni trećih zemalja koji nose putnu ispravu koja sadržava medij za pohranu mogu, ovisno o dostupnosti valjanih certifikata potrebnih za provjeru njezine vjerodostojnosti, koristiti EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja za izradu digitalne putne vjerodajnice za jednokratnu ili višekratnu upotrebu.
5. Prije izrade digitalne putne vjerodajnice u skladu sa stavcima 1. i 4. EU-ova digitalna aplikacija za putovanja provjerava cjelovitost i vjerodostojnost medija za pohranu putne isprave i utvrđuje podudarnost prikaza lica osobe koja želi izraditi digitalnu putnu vjerodajnicu s prikazom lica pohranjenim na mediju za pohranu.
6. Osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije i državljeni trećih zemalja koriste EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja i izrađuju i upotrebljavaju digitalne putne vjerodajnice dobrovoljno i na temelju svoje privole.
7. Digitalne putne vjerodajnice izrađene u skladu s ovim člankom ne uključuju otiske prstiju nositelja.

Članak 5.

Podaci o putovanjima koje putnici trebaju podnijeti

⁵⁰ Uredba Vijeća (EU) XXXX/XXXX od XXX o izdavanju digitalnih putnih vjerodajnica na temelju osobnih iskaznica i tehničkim standardima za njih (SL L [...], [...], str. [...], ELI: XXXX).

1. Podaci o putovanjima obuhvaćaju sljedeće podatke koji se odnose na svakog putnika:
 - (a) digitalnu putnu vjerodajnicu kako je definirana u članku 2. točki 31. Uredbe (EU) 2016/399;
 - (b) planirani datum i vrijeme dolaska ili odlaska;
 - (c) državu članicu u kojoj se prelazi vanjska granica.
2. Podaci o putovanjima mogu se, ako je primjenjivo, sastojati i od sljedećih podataka koji se odnose na svakog putnika:
 - (a) identifikacijskog broja leta, registarskog broja pružatelja kružnog putovanja, identifikacijskog broja broda i registarskog broja vozila;
 - (b) isprava kojima se opravdava svrha i uvjeti planiranog boravka kako je propisano člankom 6. Uredbe (EU) 2016/399.
3. Podaci o putovanjima u svakom su pojedinom slučaju ograničeni na ono što je nužno za provedbu graničnih kontrola u skladu s Uredbom (EU) 2016/399.

Članak 6.

Prijenos podataka o putovanjima nadležnim graničnim tijelima

1. Usmjerivač podataka o putnicima prenosi podatke o putovanju koje je putnik podnio nadležnom graničnom tijelu u skladu s tehničkim specifikacijama donesenima u skladu s člankom 16. stavkom 1. točkom (a).
2. Države članice imenuju nadležna granična tijela ovlaštena za primanje podataka o putovanjima koje im je prenio usmjerivač podataka o putnicima u skladu s ovom Uredbom. Do [početka rada EU-ova digitalne aplikacije za putovanja] obavješćuju agenciju eu-LISA o nazivu i podacima za kontakt nadležnih graničnih tijela te prema potrebi ažuriraju dostavljene informacije.

Članak 7.

Obrada osobnih podataka

1. Nadležna granična tijela su voditelji obrade podataka u smislu članka 4. točke 7. Uredbe (EU) 2016/679 u vezi s obradom podataka o putovanjima primljenih putem usmjerivača podataka o putnicima, koji čine osobne podatke.
2. Svaka država članica imenuje nadležno tijelo kao voditelja obrade podataka i o tom tijelu obavješćuje Komisiju, agenciju eu-LISA i druge države članice.
3. Agencija eu-LISA je izvršitelj obrade podataka u smislu članka 3. točke 12. Uredbe (EU) 2018/1725 za obradu podataka o putovanjima koji čine osobne podatke u mobilnoj aplikaciji i putem usmjerivača podataka o putnicima. Agencija eu-LISA voditelj je obrade podataka u smislu članka 3. točke 9. Uredbe (EU) 2018/1725 za obradu podataka o putovanjima putem *backend* usluge validacije.
4. U *backend* usluzi validacije i usmjerivaču podataka o putnicima pohranjuju se samo osobni podaci koji su nužni za izradu digitalne putne vjerodajnice i prijenos podataka o putovanjima nadležnim graničnim tijelima.
5. Korisnici EU-ove digitalne aplikacije za putovanja mogu u bilo kojem trenutku povući privolu za obradu svojih osobnih podataka u EU-ovoj digitalnoj aplikaciji za putovanja.

Članak 8.

Uvođenje i rad EU-ove digitalne aplikacije za putovanja

1. Agencija eu-LISA razvija EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja i njezine komponente u skladu s tehničkim specifikacijama donesenima na temelju članka 16. stavka 1. točke (a).
2. Odbor za upravljanje programom iz članka 54. Uredbe (EU) 2019/817 osigurava primjerno upravljanje fazom razvoja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja. Odbor za upravljanje programom redovito se sastaje i svakog mjeseca podnosi Upravnom odboru agencije eu-LISA pisana izvješća o napretku u toj fazi.
3. Agencija eu-LISA osigurava operativno upravljanje EU-ovom digitalnom aplikacijom za putovanja i njezinu odgovarajuću sigurnost. EU-ova digitalna aplikacija za putovanja udomljena je u agenciji eu-LISA.
4. Agencija eu-LISA osigurava da je EU-ova digitalna aplikacija za putovanja interoperabilna s europskom lisnicom za digitalni identitet uspostavljenom na temelju Uredbe (EU) br. 910/2014.
5. Ako agencija eu-LISA smatra da je razvoj EU-ove digitalne aplikacije za putovanja završen, bez nepotrebne odgode provodi testiranje aplikacije u suradnji s nadležnim graničnim dijelima i drugim relevantnim tijelima država članica u skladu s tehničkim specifikacijama donesenima u skladu s člankom 16. stavkom 1. točkom (c) te obavješćuje Komisiju o ishodu tog testiranja.
6. Agencija eu-LISA prikuplja statističke podatke o korištenju EU-ove digitalne aplikacije za putovanja u skladu s člankom 16. stavkom 1. točkom (b).
7. Agencija eu-LISA obavlja zadaće povezane s pružanjem osposobljavanja nadležnim nacionalnim tijelima o tehničkom korištenju EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.

Članak 9.

Odgovornosti država članica

1. Svaka država članica odgovorna je za:
 - (a) osiguravanje sigurne veze između svojeg nacionalnog sustava i usmjerivača podataka o putnicima radi primanja podataka koji se prenose putem Usmjerivača putnika;
 - (b) razvoj, rad i održavanje veze iz točke (a);
 - (c) upravljanje i omogućivanje pristupa propisno ovlaštenom osoblju graničnih tijela podacima primljenima putem usmjerivača podataka o putnicima radi provedbe graničnih kontrola u skladu s Uredbom (EU) 2016/399.
2. Prije nego što ga ovlasti za obradu tih podataka, svaka država članica osoblju graničnih tijela koje ima pravo pristupa podacima prenesenima putem usmjerivača podataka o putnicima osigurava odgovarajuće osposobljavanje, osobito o pravilima o sigurnosti i zaštiti podataka te primjenjivim temeljnim pravima.

Članak 10.

Informativna kampanja

Komisija u suradnji s agencijom eu-LISA, Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu i nacionalnim graničnim tijelima podupire početak rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja informativnom kampanjom u okviru koje obavješćuje javnost o ciljevima, svrham, glavnim postupcima obrade i drugim aspektima sigurnosti i zaštite podataka i mogućnostima korištenja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.

Članak 11.

Troškovi

1. Troškove agencije eu-LISA za razvoj, rad, udomljavanje i tehničko upravljanje EU-ovom digitalnom aplikacijom za putovanja na temelju ove Uredbe snosi opći proračun Unije.
2. Troškove država članica za razvoj, rad i održavanje njihovih sigurnih veza za primanje podataka prenesenih putem usmjerivača podataka o putnicima snose države članice.

Članak 12.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 2252/2004

Uredba (EZ) br. 2252/2004 mijenja se kako slijedi:

- (1) u članku 1. umeće se sljedeći stavak:

- „1.a Na zahtjev podnositelja zahtjeva putovnicama i putnim ispravama koje države članice izdaju svojim državljanima pridodaju se digitalne putne vjerodajnice:
- (a) koje se temelje na tehničkim specifikacijama donesenima u skladu s člankom 2. točkom (d);
 - (b) koje su u formatu koji omogućava da se pohrane u europske lisnice za digitalni identitet, za koje su odredbe utvrđene u Uredbi (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
 - (c) koje se izdaju besplatno;
 - (d) koje sadržavaju iste osobne podatke, uključujući prikaz lica, kao i putovnica ili putna isprava na temelju koje su izdane ili izrađene.

Za potrebe točke (d) digitalne putne vjerodajnice izdane ili izrađene u skladu s ovim člankom ne uključuju otiske prstiju nositelja.

Države članice omogućuju autentifikaciju i validaciju digitalnih putnih vjerodajnica u skladu s tehničkim specifikacijama utvrđenima u skladu s člankom 2. točkom (d).

* Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.)”;

- (2) u članku 2. dodaje se sljedeća točka:

„(d) tehničke specifikacije, uključujući postupke i uvjete za digitalne putne vjerodajnice, njihovu shemu podataka i format, izdavanje, otkrivanje podataka, autentifikaciju i validaciju, opoziv, model pouzdanosti i valjanost.”;

(3) u članku 4. dodaje se sljedeći stavak:

„4. Države članice omogućavaju relevantnim dionicima uključenima u postupak prelaska vanjskih granica pristup mediju za pohranu u putovnicama i putnim ispravama, izuzev otiska prstiju, uz privolu osobe kojoj je putovnica ili putna isprava izdana.”

Članak 13.

Izmjene Uredbe (EU) 2016/399

Uredba (EU) 2016/399 mijenja se kako slijedi:

(1) u članku 2. dodaju se točke od 31. do 34.:

„31. „digitalna putna vjerodajnica” znači digitalni prikaz identiteta osobe koji je izdan ili izrađen u skladu s člankom 4. Uredbe (EU) XXXX/XXXX [COM(2024) 670 final]*, člankom 1 stavkom 1.a Uredbe (EZ) br. 2252/2004** ili člankom 2. Uredbe (EU) XXXX/XXXX [COM(2024) 671 final]***;

32. „EU-ova digitalna aplikacija za putovanja” znači sustav uspostavljen Uredbom (EU) .../... [COM(2024) 670 final] Europskog parlamenta i Vijeća;

33. „prethodna granična kontrola” znači kontrole osoba s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije na temelju digitalnih putnih vjerodajnica i drugih relevantnih podataka;

34. „prethodna provjera” znači provjera ispunjavaju li državlјani trećih zemalja neke ili sve uvjete za ulazak na temelju digitalnih putnih vjerodajnica i drugih relevantnih podataka koji podupiru provedbu graničnih kontrola.

* Uredba (EU) .../... od ... o uvođenju aplikacije za elektroničko podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za putovanja”) i izmjeni uredbi (EU) 2016/399 i (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 u pogledu korištenja digitalnih putnih vjerodajnica (SL...), [...], str. [...], ELI: ...).

** Uredba Vijeća (EZ) br. 2252/2004 od 13. prosinca 2004. o standardima za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke u putovnicama i putnim ispravama koje izdaju države članice (SL L 385, 29.12.2004., str. 1.).

*** Uredba Vijeća (EU)/.... od ... o izdavanju digitalnih putnih vjerodajnica na temelju osobnih iskaznica i tehničkim standardima za njih (SL L ...], [...], str. [...], ELI:....).”;

(2) članak 8. mijenja se kako slijedi:

(a) dodaje se sljedeći stavak:

„2.g Kontrole iz stavka 2. ovog članka unaprijed se provode najkasnije 36 sati prije planiranog datuma i vremena dolaska ili odlaska, kako je navedeno u članku 5. Uredbe (EU) .../... [COM(2024) 670 final], ako su podaci prethodno primljeni u skladu s člankom 8.ba stavkom 1. ove Uredbe. Ako se te kontrole provode unaprijed, primljeni podaci mogu se na graničnom prijelazu usporediti s podacima u fizičkoj putnoj ispravi ili digitalnoj putnoj vjerodajnjici. Provjerava se identitet predmetne osobe i vjerodostojnost i cjelovitost fizičke putne isprave ili digitalne putne vjerodajnjice.

Prije početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja, kako je navedeno u članku 15. Uredbe EU .../... [COM(2024) 670 final], kontrole iz stavka 2. ovog članka mogu se provoditi unaprijed, najkasnije 36 sati prije planiranog datuma i vremena dolaska ili odlaska, ako su podaci zaprimljeni unaprijed na temelju digitalne putne vjerodajnice. Ako se te kontrole provode unaprijed, primljeni podaci mogu se na graničnom prijelazu usporediti s podacima u fizičkoj putnoj ispravi ili digitalnoj putnoj vjerodajnici. Provjerava se identitet predmetne osobe i vjerodostojnost i cjelovitost fizičke putne isprave ili digitalne putne vjerodajnice.”;

(b) u stavku 3. dodaje se sljedeća točka:

„(j) ako je digitalna putna vjerodajnica zaprimljena unaprijed, primjenjuje se stavak 3.a ovog članka.”;

(c) umeće se sljedeći stavak:

„3.a Ispunjavanje uvjeta ulaska iz članka 6. ove Uredbe unaprijed se provjerava najkasnije 36 sati prije planiranog datuma i vremena dolaska ili odlaska, kako je navedeno u članku 5. Uredbe (EU) .../... [COM(2024) 670 final], ako su podaci primljeni u skladu s člankom 8.ba stavkom 2. ove Uredbe. Ako se te kontrole provode unaprijed, primljeni podaci mogu se na graničnom prijelazu usporediti s podacima u fizičkoj putnoj ispravi ili digitalnoj putnoj vjerodajnici. Provjerava se identitet predmetne osobe i vjerodostojnost i cjelovitost fizičke putne isprave ili digitalne putne vjerodajnice.

Prije početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja, kako je navedeno u članku 15. Uredbe (EU) .../... [COM(2024) 670 final], ispunjavanje uvjeta ulaska iz članka 6. ove Uredbe može se unaprijed provesti najkasnije 36 sati prije planiranog datuma i vremena dolaska ili odlaska, ako su podaci zaprimljeni unaprijed na temelju digitalne putne vjerodajnice. Ako se te kontrole provode unaprijed, primljeni podaci mogu se na graničnom prijelazu usporediti s podacima u fizičkoj putnoj ispravi ili digitalnoj putnoj vjerodajnici. Provjerava se identitet predmetne osobe i vjerodostojnost i cjelovitost fizičke putne isprave ili digitalne putne vjerodajnice.”;

(d) umeće se sljedeći stavak:

„10. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju minimalni standardi za tehnologiju, metode i postupke za provjeru vjerodostojnosti i valjanosti putnih isprava, uključujući boravišne dozvole, vize i vize za dugotrajni boravak i digitalne putne vjerodajnice u skladu s ovim člankom.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2.”;

(3) u članku 8.a umeće se sljedeći stavak:

„4.a Kao alternativa stavku 4. točki (b) podtočki ii., provjera se može provesti:

(a) primjenom učinkovitih i proporcionalnih tehničkih mjera; i

(b) provođenjem nasumičnih kontrola iz stavka 4. točke (b) podtočke ii.

Ta alternativna provjera ne oslanja se samo na EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja.”;

(4) umeće se sljedeći članak:

„Članak 8.ba

Korištenje EU-ove digitalne aplikacije za putovanja

1. Osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije koje nose digitalnu putnu vjerodajnicu mogu koristiti EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja u svrhu prethodne granične kontrole u skladu s člankom 8. stavkom 2.g.

2. Državlјani trećih zemalja, uključujući one koji podliježu obvezi registriranja u EES-u, mogu koristiti EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja u svrhu prethodnog odobrenja u skladu s člankom 8. stavkom 3. točkom (j).”

Članak 14.

Izmjene Uredbe (EU) 2018/1726

Uredba (EU) 2018/1726 mijenja se kako slijedi:

(1) umeće se sljedeći članak:

„Članak 8.d

Zadaće povezane s EU-ovom digitalnom aplikacijom za putovanja

Kad je riječ o EU-ovoj digitalnoj aplikaciji za putovanja, Agencija obavlja:

(a) zadaće koje su joj dodijeljene Uredbom (EU) .../... [COM(2024) 670 final] Europskog parlamenta i Vijeća*;

(b) zadaće povezane s osposobljavanjem za tehničko korištenje EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.

* Uredba (EU) .../... od ... o uvođenju aplikacije za elektroničko podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za putovanja“) i izmjeni uredbi (EU) 2016/399 i (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 u pogledu korištenja digitalnih putnih vjerodajnica (SL...), [...], str. [...], ELI: ...);

(2) u članku 14. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Agencija prati razvoj istraživanja koja su relevantna za operativno upravljanje sustavima SIS II, VIS, Eurodac, EES, ETIAS, DubliNet, ECRIS-TCN i e-CODEX te platformom za suradnju zajedničkih istražnih timova, EU-ovom digitalnom aplikacijom za putovanja i drugim opsežnim informacijskim sustavima iz članka 1. stavka 5.”;

(3) u članku 19. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (ee) zamjenjuje se sljedećim:

„(ee) donosi izvješća o razvoju EES-a na temelju članka 72. stavka 2. Uredbe (EU) 2017/2226, izvješća o razvoju ETIAS-a na temelju članka 92. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1240, izvješća o razvoju sustava ECRIS-TCN i referentnog implementacijskog računalnog programa za ECRIS na temelju članka 36. stavka 3. Uredbe (EU) 2019/816 i izvješća o razvoju EU-ove digitalne aplikacije za putovanja na temelju članka 18. Uredbe (EU) .../...[COM(2024) 670 final];”;

(b) u točki (ff) umeće se sljedeća podtočka:

„(x) EU-ove digitalne aplikacije za putovanja na temelju članka 18. stavka 1. Uredbe (EU) .../... [COM(2024) 670 final];”;

(c) umeće se sljedeća točka:

„(llb) prikuplja i objavljuje statističke podatke o korištenju EU-ove digitalne aplikacije za putovanja na temelju članka 8. stavka 6. Uredbe (EU) .../... [COM(2024) 670 final];”;

(4) u članku 22. stavku 4. iza sedmog podstavka umeće se sljedeći podstavak:

„Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu može biti nazočna na sastancima upravnog odbora kao promatrač kada je na dnevnom redu pitanje koje se odnosi na EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja u pogledu primjene Uredbe (EU) 2016/399.”;

(5) u članku 24. stavku 3. točka (u) zamjenjuje se sljedećim:

„(u) pripremu izvješća o razvoju EES-a iz članka 72. stavka 2. Uredbe (EZ) 2017/2226, o razvoju ETIAS-a iz članka 92. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1240, o razvoju EU-ove digitalne aplikacije za putovanja iz članka 18. Uredbe (EU) .../... [COM(2024) 670 final] te njihovo podnošenje upravnom odboru na donošenje;”.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Početak rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja

1. Komisija provedbenim aktom utvrđuje datum početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja nakon što agencija eu-LISA obavijesti Komisiju o uspješnom dovršetku testiranja aplikacije iz članka 8. stavka 5.
2. Komisija datum iz prvog stavka određuje tako da bude najkasnije 30 dana od donošenja tog provedbenog akta.

Članak 16.

Provđeni akti

1. Komisija provedbenim aktima:
 - (a) utvrđuje tehničku arhitekturu EU-ove digitalne aplikacije za putovanja i utvrđuje tehničke specifikacije za mobilnu aplikaciju, *backend* usluge i usmjerivač podataka o putnicima;
 - (b) utvrđuje statističke podatke o korištenju EU-ove digitalne aplikacije za putovanja koje treba prikupiti agencija eu-LISA;
 - (c) utvrđuje specifikacije za testiranje EU-ove digitalne aplikacije za putovanja prije njezina početka rada;
 - (d) određuje kad agencija eu-LISA pušta u rad EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja.
2. Provđeni akti iz stavka 1. donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 17. stavka 2.

Članak 17.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor osnovan člankom 6. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1683/95. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 18.

Praćenje i evaluacija

1. Agencija eu-LISA osigurava uspostavu postupaka za praćenje razvoja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja s obzirom na ciljeve koji se odnose na planiranje i troškove te za praćenje funkcioniranja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja s obzirom na ciljeve koji se odnose na tehničke rezultate, troškovnu učinkovitost, sigurnost i kvalitetu usluge.
2. Agencija eu-LISA do 1. siječnja 2028. te svakih dvanaest mjeseci nakon toga tijekom faze razvoja Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o trenutačnom stanju u pogledu razvoja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.
3. Izvješće iz stavka 2. mora sadržavati detaljne informacije o nastalim troškovima i svim rizicima koji mogu utjecati na ukupne troškove EU-ove digitalne aplikacije za putovanja koje snosi opći proračun Unije. Izvješće mora sadržavati i detaljne informacije o tehničkoj izvedbi projekta i svim tehničkim problemima i rizicima koji mogu utjecati na cijelokupni razvoj i početak rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.
4. Nakon završetka faze razvoja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja agencija eu-LISA podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem se objašnjava na koji su način ispunjeni ciljevi, a posebno oni koji se odnose na planiranje i troškove, i obrazlažu eventualna odstupanja.
5. Komisija do ... [pet godina nakon početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja] provodi cijelovitu evaluaciju EU-ove digitalne aplikacije za putovanja i njezina korištenja. Izvješće o cijelovitoj evaluaciji sastavljeno na toj osnovi obuhvaća se procjena primjene ove Uredbe te ispitivanje ostvarenih rezultata u odnosu na zadane ciljeve i utjecaja na temeljna prava. Izvješće obuhvaća i cijelovitu procjenu toga jesu li i dalje valjana temeljna načela za rad EU-ove digitalne aplikacije za putovanja, procjena primjerenoosti tehničkih značajki aplikacije, procjena sigurnosti aplikacije i procjena mogućih posljedica na budući rad. U evaluaciji se navode potrebne preporuke. Komisija šalje izvješće Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom nadzorniku za zaštitu podataka i Agenciji Europske unije za temeljna prava.

Članak 19.

Savjetodavna skupina

Odgovornosti savjetodavne skupine za interoperabilnost agencije eu-LISA iz članka 75. Uredbe (EU) 2019/817 proširuju se tako da obuhvaćaju i EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja. Savjetodavna skupina sastaje se redovito do početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja. Nakon svakog sastanka ta skupina podnosi izvješće odboru za upravljanje programom. Ta savjetodavna skupina pomaže agenciji eu-LISA stručnim savjetima povezanima s EU-ovom digitalnom aplikacijom za putovanja, a posebno u pripremi njezina godišnjeg programa rada i godišnjeg izvješća o radu. Ona osigurava i tehničko stručno znanje za pružanje podrške u obavljanju zadaća Odbora za upravljanje programom te prati stanje priprema u državama članicama.

Članak 20.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Međutim, članak 12. stavak 1. primjenjuje se od [dvanaest mjeseci nakon stupanja na snagu provedbenog akta iz članka 2., točke (d) Uredbe (EZ) br. 2252/2004].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeni u Strasbourg,

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*

EUROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 8.10.2024.
COM(2024) 670 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća

o uvođenju aplikacije za elektroničko podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za putovanja”) i izmjeni uredbi (EU) 2016/399 i (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 u pogledu korištenja digitalnih putnih vjerodajnica

{SEC(2024) 670 final} - {SWD(2024) 670 final} - {SWD(2024) 671 final} -
{SWD(2024) 672 final}

PRILOG
ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

1.4.2. Specifični ciljevi

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodata vrijednost sudjelovanja Unije“ je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

- 3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE**
- 3.1. Naslovi višegodišnjeg finansijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak**
- 3.2. Procijenjeni finansijski učinak prijedloga na odobrena sredstva**
 - 3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje*
 - 3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje*
 - 3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva*
 - 3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa*
 - 3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim finansijskim okvirom*
 - 3.2.5. Doprinos trećih strana*
- 3.3. Procijenjeni učinak na prihode**

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uvođenju aplikacije za elektroničko podnošenje podataka o putovanjima („EU-ova digitalna aplikacija za putovanja“) i izmjeni uredbi (EU) 2016/399 i (EU) 2018/1726 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 u pogledu korištenja digitalnih putnih vjerodajnica

1.2. Predmetna područja politike

Unutarnji poslovi

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja¹

produženje postojećeg djelovanja

spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Poboljšati djelotvornost i učinkovitost upravljanja vanjskim granicama, što doprinosi sigurnijem području slobode, sigurnosti i pravde te dobrom funkcioniranju područja bez nadzora unutarnjih granica (schengenskog područja).

1.4.2. Specifični ciljevi

Specifični ciljevi:

1. Radi povećanja sigurnosti u schengenskom području i učinkovitosti upravljanja vanjskim granicama:

koordinirano uspostaviti jedinstveni standard za digitalne putne vjerodajnice (DTC-e) za vanjske granice u svim državama članicama, koji potiče buduću interoperabilnost i mogućnosti suradnje,

omogućiti putnicima da sigurno i pravodobno podnose DTC-e prije putovanjâ, čime se povećava i pouzdanost podataka podnesenih tijelima nadležnim za graničnu kontrolu,

omogućiti tijelima nadležnim za graničnu kontrolu da provode prethodne provjere na temelju tih podataka kako bi se uklonili zastoji i smanjilo vrijeme provedeno na graničnom prijelazu,

postići minimalnu razinu digitalne zrelosti u području upravljanja granica u svim državama članicama.

2. Omogućiti putnicima lakši i brži prelazak granice.

¹

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Prelaženje vanjskih granica olakšava se i ubrzava za sve putnike, neovisno o njihovu državljanstvu, učinkovitijim graničnim kontrolama na temelju prethodnih provjera digitalnih putnih vjerodajnica koje podnesu putnici. Ubrzavaju se i postupci za državljane trećih zemalja koji podliježu sustavu ulaska/izlaska tako što im se omogućuje da podatke unaprijed unesu na daljinu pomoću digitalnih putnih vjerodajnica.

Agencija eu-LISA uspostavit će EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja i upravljati njome što prije od datuma usvajanja zakonodavnog prijedloga.

Upravitelji lukâ ulaska (npr. zračnih i morskih luka) ostvarit će korist od kraćeg vremena prelaska granice.

Prijevoznici mogu neizravno ostvariti korist od činjenice da putnici mogu imati digitalne putne vjerodajnice uključivanjem mogućnosti korištenja tih vjerodajnica u svoje aplikacije za kupnju karata i prijavu te automatiziranim i točnim prikupljanjem unaprijed dostavljenih podataka o putniku.

Tijela za upravljanje granicama ostvarit će korist od mogućnosti provedbe prethodnih graničnih kontrola osoba na temelju digitalnih putnih vjerodajnica, što trenutačno nije moguće. Granična tijela mogu prije putovanja provjeriti vjerodostojnost i cjelovitost putnih isprava i bolje planirati i upravljati resursima prethodnom provjerom putnika koji koriste digitalne putne vjerodajnice.

Unija kao takva i njezini građani će izravno i neizravno ostvariti korist od povećane sigurnosti i boljeg funkcioniranja područja bez nadzora unutarnjih granica.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Specifični cilj br. 1 – uvesti zajednički tehnički standard i sučelje za korištenje digitalnih putnih vjerodajnica

- uspješno donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuju tehničke specifikacije za digitalne putne vjerodajnice, tehnička struktura EU-ove digitalne aplikacije za putovanja, mobilna aplikacija, *backend* usluge i usmjerivač podataka o putnicima, prikupljanje statističkih podataka, testiranje EU-ove digitalne aplikacije za putovanja prije njezina početka rada i donošenje provedbenog akta za utvrđivanje početka rada aplikacije,
- početak rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja (cilj je da to bude krajem 2030.).

Specifični cilj br. 2 – omogućiti putnicima da izrađuju i podnose digitalne putne vjerodajnice graničnim tijelima i omogućiti prethodne kontrole

- udio država članica povezanih s usmjerivačem podataka o putnicima do datuma početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja (cilj: 100 %),
- broj nacionalnih graničnih tijela koja primaju informacije od usmjerivača podataka o putnicima,
- broj digitalnih putnih vjerodajnica izrađenih putem EU-ove digitalne aplikacije za putovanja (cilj: postupno povećanje od početka rada + 5 godina),

- broj pogrešaka u izradi i podnošenju digitalnih putnih vjerodajnica na temelju putnih isprava usklađenih s ICAO-om² (cilj:0 % ako su podaci ispravno uneseni),
- broj digitalnih putnih vjerodajnica koje su građani EU-a zatražili zajedno sa zahtjevom za fizičke putne isprave (putovnice i osobne iskaznice) (cilj: postupno povećanje s 0 % na 25 % podnositelja zahtjeva od početka rada + 2 godine),
- broj putnika koji koriste EU-ovu digitalnu aplikaciju za putovanja za podnošenje digitalnih putnih vjerodajnica prije putovanja,
- omjer: broj putnika koji koriste digitalne putne vjerodajnice za prelazak vanjskih granica u odnosu na broj putnika koji koriste samo fizičke putne isprave (cilj:30 % pet godina nakon početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja),
- omjer: broj prethodno provjerenih putnika u odnosu na broj putnika koji su podnijeli digitalne putne vjerodajnice (cilj: 100 %);
- udio lažnih isprava i podudarnih rezultata otkrivenih tijekom prethodnih provjera u bazama podataka (cilj: 100 %),
- prosječno vrijeme po graničnoj kontroli na fizičkom graničnom prijelazu za putnike koji su podnijeli digitalnu putnu vjerodajnicu (cilj: < 10 sekundi po osobi).

Specifični cilj br. 3 – olakšavanje prekograničnog putovanja

- prosječno vrijeme čekanja za građane EU-a na graničnim prijelazima (cilj: postupno smanjenje trenutačnog vremena čekanja nakon početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja – nemoguće je kvantificirati jer postoje velike razlike u ustroju infrastrukture),
- prosječno vrijeme čekanja za državljanice trećih zemalja na graničnim prijelazima (cilj: postupno smanjenje trenutačnog vremena čekanja nakon početka rada EU-ove digitalne aplikacije za putovanja – nemoguće je kvantificirati jer postoje velike razlike u ustroju infrastrukture),
- prosječno vrijeme potrebno državljanima trećih zemalja koji su koristili digitalnu putnu vjerodajnicu za prethodni unos podataka u sustav ulaska/izlaska (cilj: smanjiti za najmanje 20 sekundi po osobi),
- prosječno vrijeme potrebno putnicima koji su podnijeli digitalne putne vjerodajnice da prođu kontrolu na fizičkom graničnom prijelazu (cilj: < 10 sekundi po osobi).

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

Za provedbu inicijative treba razviti, pa potom održavati i upravljati EU-ovom digitalnom aplikacijom za putovanja.

² To znači da su u skladu s postojećim međunarodnim tehničkim standardom koji je razvila Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (ICAO).

U fazi koncipiranja i razvoja agencija eu-LISA razvit će tehničke komponente potrebne za rad aplikacije. Točan vremenski okvir ovisit će o donošenju predložene uredbe (i njezinu točnom sadržaju) i o isporuci tehničkih komponenti, od koji se neke mogu povezati s drugim tekućim razvojnim projektima u okviru agencije eu-LISA. Predviđa se da bi se završetkom drugih razvojnih projekata u okviru agencije eu-LISA oslobodili ljudski resursi koji bi se mogli preraspodijeliti na razvoj EU-ove digitalne aplikacije za putovanja.

Pretpostavljalo se da će predložena uredba biti donesena do kraja 2025., čime bi se omogućio početak priprema, uključujući zapošljavanje određenog profila osoblja u 2026. i početkom 2027. Agencija eu-LISA predviđa trogodišnje razdoblje provedbe za projekt zbog postupka definiranja zahtjevâ, složenosti uključivanja dionika i opsežnog vanjskog testiranja.

EU-ova digitalna aplikacija za putovanja trebala bi započeti s radom do 2030. To ovisi o uspješnom testiranju aplikacije. Nije predviđeno zasebno prijelazno razdoblje, a države članice trebale bi na nacionalnoj razini razviti tehničke komponente potrebne za povezivanje s komponentom usmjerivača podataka o putnicima EU-ove digitalne aplikacije za putovanja do početka rada te aplikacije.

Međutim, do razvoja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja države članice mogle su odabrati i uvesti digitalne putne vjerodajnice (u skladu s odredbama predložene uredbe) u okviru nacionalnih projekata.

Timeline

INFORMATION AS OF TUESDAY 28/06/2022		Prep (Procurement, Studies, Recruitment)	Implementation (Analysis, Design, Build, Test, Deploy)							
Future legal proposals indicative timelines (subject to timely adoption) / Years		Operations & Maintenance	Entry Into Operation (EiO)							
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
e-CODEX (Entry into force: June 2022)										
Prum II <i>(legislative proposal presented in December 2021, foreseen adoption by co-legislators in 2024)</i>										
Joint Investigation Teams (JITs) Platform <i>(legislative proposal presented in December 2021, foreseen adoption by co-legislators in 2023, Parliament proposed a change in timeline, shifting the EiO in 2025)</i>										
Visa Digitalisation <i>(legislative proposal presented in April 2022, foreseen adoption by co-legislators in 2023)</i>										
Advanced Passenger Information (API) Router <i>(currently in impact assessment stage by COM, foreseen two Regulations to be presented around autumn 2022)</i>										

- 1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodata vrijednost sudjelovanja Unije“ je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (ex ante)

Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Uniju se izričito ovlašćuje za razvoj zajedničke politike o kontrolama kojima podliježu osobe koje prelaze vanjske granice i za usvajanje mjera za postupno uvođenje integriranog sustava upravljanja vanjskim granicama. To su jasni ciljevi koje treba ostvariti na razini EU-a kako bi se osiguralo dobro funkcioniranje vanjskih granica i područja bez nadzora unutarnjih granica, promicala sigurnost u Uniji i suzbilo nezakonito useljavanje.

Iako trenutačni pravni okvir EU-a ne dopušta korištenje digitalnih putnih vjerodajnica za provjeru vjerodostojnosti i cjelovitosti putnih isprava za potrebe graničnih kontrola na daljinu, same države članice ne mogu učinkovito i ujednačeno uvesti digitalne putne vjerodajnice za ostvarivanje tih ciljeva.

Stoga bi ovaj Prijedlog dодao znatnu vrijednost u rješavanju izazova povezanih sa sigurnošću i olakšavanjem putovanja koji utječu na sigurnost u cijeloj Uniji i pravilno funkcioniranje vanjskih granica. Zajedničkim djelovanjem na razini EU-a uspostavile bi se usklađene mјere za uvođenje digitalnih putnih vjerodajnica i omogućilo njihovo korištenje u kontekstu graničnih kontrola na vanjskim granicama.

Očekivana dodana vrijednost Unije (ex post)

Granična tijela trebala bi ostvariti korist od uvođenja digitalnih putnih isprava tako što će omogućiti njihovo korištenje za provjeru vjerodostojnosti i cjelovitosti putnih isprava i za izvršavanje uvida u relevantne baze podataka prije nego što putnici stignu na granični prijelaz na učinkovitiji način nego što se to radi danas. Time bi se omogućilo bolje upravljanje resursima i bolje otkrivanje putnika koji predstavljaju veći rizik i lažnih isprava jer bi brojni putnici bili provjereni unaprijed i brzo obrađeni na graničnom prijelazu.

Iako se predložena uredba ponajprije bavi korištenjem digitalnih putnih vjerodajnica za prelazak vanjskih granica, uvođenje pravne definicije digitalnih putnih vjerodajnica moglo bi koristiti i tijelima nadležnim za obradu zahtjevâ za vizu i Europski sustav za informacije o putovanjima i njihovu odobrenju (ETIAS) te im omogućiti da (na daljinu) provjeravaju vjerodostojnost i cjelovitost putnih isprava koje koriste podnositelji zahtjeva. To se odnosi i na tijela nadležna za imigraciju koja obrađuju zahtjeve za boravišnu dozvolu koje su podnijeli državljeni trećih zemalja u trećoj zemlji.

Predloženom uredbom omogućilo bi se pojedinačnim putnicima (i građanima EU-a i državljanima trećih zemalja) da koriste digitalne putne vjerodajnice za prelazak vanjskih granica. To donosi koristi u smislu kraćeg vremena provedenog na graničnim prijelazima i manje poteškoća zbog pogrešno napisanih ili netočnih ručno prijavljenih podataka. Pogreške u podacima koje putnici sami dostavljaju mogu produljiti vrijeme čekanja ili dovesti do zabrane ulaska ili ukrcaja u prijevozno vozilo.

Budući da bi se inicijativom uspostavio pravni standard za digitalne putne vjerodajnice, načini njihove primjene mogli bi se uključiti i u nacionalne sustave, osobito uvođenjem digitalnog identiteta i europskih lisenica za digitalni identitet. Građani EU-a mogli bi bolje koristiti podatke na čipovima u svojim putovnicama ili osobnim iskaznicama za sigurnu identifikaciju i pri internetskim i pri fizičkim transakcijama.

Inicijativa će donijeti korist i pojedincima ako prijevoznici (npr. zračni prijevoznici, autobusi, vlakovi i brodovi) integriraju obradu digitalnih putnih vjerodajnica u svoje sustave za rezervaciju i prijavu. To bi putnicima moglo omogućiti da prolaze određene kontrole, koje se trenutačno fizički provode na prometnim čvorištima, npr. tijekom prijave, predaje prtljage ili ukrcaja, u potpunosti na daljinu i da dodatno uštede na vremenu s manje stresa.

Budući da bi korištenje digitalne putne vjerodajnice bilo dobrovoljno i besplatno za pojedince, ne predviđaju se financijski troškovi. Jedina ulaganja koja se zahtijevaju od pojedinaca odnosila bi se na vrijeme koje je potrebno za dobivanje digitalne putne vjerodajnice na temelju putnikove fizičke putovnice ili osobne iskaznice, što bi se moglo učiniti na daljinu.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Iako je ovo prvi put da EU (ili bilo koji drugi subjekt) uvodi digitalne putne vjerodajnice za potrebe granične kontrole, neke su pouke izvučene iz prijašnjih razvojnih projekata u području IT-a i aktualnih pilot-projekata u području korištenja digitalnih putnih vjerodajnica u trima državama članicama (za više pojedinosti vidjeti Prilog 5. procjeni učinka).

U kontekstu razvoja drugih centraliziranih sustava EU-a (Vizni informacijski sustav, Schengenski informacijski sustav) primijećeno je da pri provedbi središnje komponente (stvarne EU-ove digitalne aplikacije za putovanja i svih njezinih komponenata) može doći do prekoračenja troškova i kašnjenja zbog promjena zahtjeva prije nego što se uspostave pravni instrumenti kojima se utvrđuje njezina svrha, područje primjene, funkcije i tehničke specifikacije. Pripremna faza koncipiranja zato ne bi trebala započeti dok Komisija ne doneše odgovarajuće tehničke specifikacije. Osim toga, trebalo bi na najbolji mogući način iskoristiti sinergije i povećanje učinkovitosti u smislu profila osoblja / područja stručnog znanja, npr. tako da se usmjerivač podataka o putnicima izgradi na temelju postojećeg hardvera i softvera sučelja za prijevoznike i usmjerivača za API podatke.

Iako je teško utvrditi jasan učinak predložene uredbe na vrijeme čekanja na granici, rezultati aktualnih pilot-projekata EU-a pokazuju da se vrijeme obrade prethodno provjerenih putnika s digitalnom putnom vjerodajnicom (građana EU-a) znatno smanjilo s od 30 do 90 sekundi na manje od devet sekundi po putniku. Taj učinak povećava eventualno uvođenje digitalnih putnih vjerodajnica, što skraćuje vrijeme čekanja u redu čak i za putnike koji neće koristiti digitalne putne vjerodajnice, ali čija se novčana vrijednost u ovom trenutku ne može procijeniti.

Važna pitanja pojavila su se i u kontekstu pilot-projekata koje treba uzeti u obzir pri izradi nacrta provedbenih akata kojima se utvrđuju tehničke specifikacije EU-ove digitalne aplikacije za putovanja. Ta se pitanja odnose i na sigurnost pohrane digitalnih putnih vjerodajnica, sigurni prijenos poruka, protokol prijenosa i važnost modularnog razvoja aplikacije kako bi se omogućile dodatne funkcije i prijelaz s

aktualnog tehničkog standarda na novi u skladu s razvojem globalnih standarda u budućnosti.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Ulaganja potrebna na razini EU-a tijekom trenutačnog višegodišnjeg financijskog okvira (VFO-a) za razdoblje 2021. – 2027. ograničena su na 1,3 milijuna EUR. Stoga bi se većina ulaganja potrebna na razini EU-a (60,2 milijuna EUR) trebala financirati na temelju sljedećeg VFO-a.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjеле

Odobrena sredstva potrebna za financiranje razvoja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja koji provodi agencija eu-LISA (61,5 milijuna EUR) nisu planirana u okviru sredstava VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. dodijeljenih za agenciju eu-LISA jer je riječ o novom prijedlogu za koji iznosi nisu bili poznati u trenutku podnošenja VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.

Stoga se predlaže da se osigura odgovarajuće financiranje agencije eu-LISA za iznose potrebne 2027. smanjenjem odgovarajućih tematskih instrumenata u okviru Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike ili preraspodjelom sredstava iz drugih decentraliziranih agencija.

1.6. Trajanje i finansijski učinak prijedloga/inicijative

ograničeno trajanje

- na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- finansijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna³

Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- putem izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članaka 70. i 71. Finansijske uredbe
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća finansijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća finansijska jamstva
- osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnog aktu.
- *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene“.*

Napomene

Očekuje se da će faza koncipiranja i razvoja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja trajati od 2026. do 2030. EU-ova digitalna aplikacija za putovanja trebala bi započeti s radom do kraja 2030.

³

Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Finansijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Praćenje prijedloga i izvješćivanje o njemu provodit će se u skladu s načelima navedenima u Uredbi o agenciji eu-LISA i Financijskoj uredbi EU-a te u skladu sa zajedničkim pristupom decentraliziranim agencijama. Konkretno, agencija eu-LISA dužna je svake godine podnosići Komisiji, Europskom parlamentu i Vijeću jedinstveni programski dokument koji sadržava višegodišnje i godišnje programe rada i programiranje resursa. U tom se dokumentu utvrđuju ciljevi, očekivani rezultati i pokazatelji uspješnosti za praćenje ostvarivanja ciljeva i rezultata. Agencija eu-LISA dužna je upravnom odboru podnijeti i konsolidirano godišnje izvješće o aktivnostima koje uključuje podatke o ostvarivanju ciljeva i rezultata utvrđenih u jedinstvenom programskom dokumentu. Izvješće se šalje i Komisiji, Europskom parlamentu i Vijeću.

U skladu s člankom 39. Uredbe o agenciji eu-LISA Komisija svakih pet godina, nakon savjetovanja s upravnim odborom, ocjenjuje koliko je Agencija bila uspješna ostvarivanju svojih ciljeva, mandata, lokacija i zadaća. Ta evaluacija uključuje i provjeru provedbe ove predložene uredbe te na koji način i u kojoj mjeri Agencija djelotvorno doprinosi operativnom upravljanju opsežnim informacijskim sustavima i uspostavi koordiniranog, isplativog i usklađenog informacijskog okruženja na razini Unije u području slobode, sigurnosti i pravde. Tom se evaluacijom ocjenjuje moguća potreba za izmjenom mandata Agencije i finansijski učinci svake takve izmjene. Upravni odbor može Komisiji izdati preporuke o izmjenama ove Uredbe.

Naposljetku, predložena uredba ovlastila bi agenciju eu-LISA da uvede postupak za praćenje razvoja EU-ove digitalne aplikacije za putovanja s obzirom na ciljeve koji se odnose na planiranje i troškove te za praćenje funkciranja te aplikacije. Agencija eu-LISA trebala bi do 1. siječnja 2028. i svakih dvanaest mjeseci nakon toga tijekom faze koncipiranja i razvoja Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti izvješće o stanju razvoja aplikacije. To bi izvješće trebalo sadržavati i detaljne informacije o troškovima i svim rizicima koji mogu utjecati na ukupne troškove EU-ove digitalne aplikacije za putovanja i detaljne informacije o tehničkoj provedbi projekta i svim tehničkim problemima i rizicima koji bi mogli utjecati na ukupni razvoj i početak rada te aplikacije.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Razvoj EU-ove digitalne aplikacije za putovanja provodit će se putem proračuna agencije eu-LISA u okviru neizravnog upravljanja. Na temelju načela dobrog finansijskog upravljanja proračun agencije eu-LISA izvršava se u skladu s djelotvornom i učinkovitom unutarnjom kontrolom. Agencija je stoga dužna provesti odgovarajuću strategiju kontrole koju koordiniraju odgovarajući dionici u kontrolnom lancu.

Kad je riječ o *ex post* kontrolama, agencija eu-LISA kao decentralizirana agencija podliježe:

- unutarnjoj reviziji koju provodi Komisijina Služba za unutarnju reviziju,

- godišnjim izvješćima Europskog revizorskog suda, koji daje izjavu o jamstvu u pogledu pouzdanosti godišnjih finansijskih izvještaja te zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija,
- godišnjoj razrješnici koju izdaje Europski parlament,
- mogućim istragama Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF-a) kako bi se osiguralo da agencije pravilno koriste dodijeljena sredstva.

Kao partnerska glavna uprava agenciji eu-LISA, GU HOME provodit će svoju strategiju kontrole nad decentraliziranim agencijama kako bi osigurao pouzdano izvješćivanje u okviru svojeg godišnjeg izvješća o radu. Iako su decentralizirane agencije u cijelosti odgovorne za izvršenje svojeg proračuna, GU HOME odgovoran je za redovito plaćanje godišnjih doprinosa koje utvrđuje proračunsko tijelo EU-a.

Europski ombudsman osigurava dodatnu razinu kontrole i odgovornosti nad administrativnim postupcima agencije eu-LISA.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*

U ovoj fazi nisu utvrđeni rizici.

Za proračun koji izvršava agencija eu-LISA potreban je poseban okvir unutarnje kontrole koji se temelji na okviru unutarnje kontrole Europske komisije.

U jedinstvenom programskom dokumentu moraju se navesti informacije o sustavima unutarnje kontrole, a u konsolidiranom godišnjem izvješću o radu informacije o učinkovitosti i djelotvornosti sustavâ unutarnje kontrole, među ostalim u pogledu procjene rizika. U konsolidiranom godišnjem izvješću o radu za 2021. navodi se da je uprava Agencije u razumnom stupnju sigurna da su uspostavljene odgovarajuće kontrole i da one funkcioniraju kako je predviđeno. Osim toga, rizici su se na odgovarajući način pratili i ublažavali te se prema potrebi provode razna poboljšanja i pojačanja.

Služba za unutarnju reviziju agencije eu-LISA osigurava dodatnu razinu unutarnjeg nadzora na temelju godišnjeg plana revizije u kojem se posebno uzima u obzir procjena rizika u okviru agencije eu-LISA. Služba za unutarnju reviziju pomaže agenciji eu-LISA da ostvari svoje ciljeve tako što osigurava sustavan i discipliniran pristup evaluaciji djelotvornosti postupaka upravljanja rizicima, kontrole rizika i upravljačkim postupcima te izdaje preporuke za njihovo poboljšanje.

Nadalje, Europski nadzornik za zaštitu podataka i službenik za zaštitu podataka agencije eu-LISA (neovisna funkcija izravno povezana s tajništvom upravnog odbora) nadziru agenciju eu-LISA pri obradi osobnih podataka.

Naposljeku, kao partnerska glavna uprava agenciji eu-LISA, GU HOME provodi godišnji postupak upravljanja rizicima kako bi utvrdio i procijenio moguće visoke rizike povezane s radom agencija, uključujući agenciju eu-LISA. Rizici koji se smatraju ključnima svake se godine navode u planu upravljanja GU-a za migracije i unutarnje poslove, a prilaže im se akcijski plan u kojem se utvrđuju predviđene mjere za ublažavanje.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrole (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Komisija izvješćuje o omjeru troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja. U godišnjem izvješću o radu GU-a HOME za 2021. taj omjer iznosi 0,08 % u odnosu na subjekte kojima je povjeren neizravno upravljanje i decentralizirane agencije, uključujući agenciju eu-LISA.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

GU HOME provodit će svoju strategiju za borbu protiv prijevara u skladu s Komisijinom strategijom za borbu protiv prijevara (CAFS) kako bi se osiguralo da su unutarnje kontrole Komisije povezane s borbom protiv prijevara uskladene s tom strategijom i da je njezin pristup upravljanju rizikom od prijevara osmišljen tako da omogućuje utvrđivanje područja s rizikom od prijevare i odgovarajućih rješenja.

Mjere povezane s borbom protiv prijevara, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti navedene su u članku 50. Uredbe o agenciji eu-LISA i u glavi X. Financijske uredbe agencije eu-LISA.

Agencija posebno sudjeluje u aktivnostima za sprečavanje prijevara koje provodi OLAF i bez odgode obavješćuje Komisiju o slučajevima navodne prijevare i drugim finansijskim nepravilnostima u skladu sa svojom unutarnjom strategijom za borbu protiv prijevara koja obuhvaća razdoblje 2022. – 2024.

Kao partnerska glavna uprava GU HOME donio je u listopadu 2021. novu strategiju za borbu protiv prijevara, zajedno s popratnim akcijskim planom, koja dodatno jača kapacitete GU-a za borbu protiv prijevara i prilagođava ih okruženju koje se stalno mijenja. U njoj se uzimaju u obzir novosti uvedene Komisijinom Strategijom za borbu protiv prijevara iz 2019. i prilagodbe koje se zahtijevaju VFO-om za razdoblje 2021. – 2027.

Decentralizirane agencije, među ostalim eu-LISA, obuhvaćene su područjem primjene te strategije. U zaključku godišnjeg izvješća o radu GU-a HOME za 2021. navedeno je da su postupci sprečavanja i otkrivanja prijevara funkcionalni na zadovoljavajući način te su stoga pridonijeli jamstvu o ostvarenju ciljeva unutarnje kontrole.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnj eg financijsko g okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
			Dif./nedif. ⁴	zemalja EFTA-e ⁵	zemalja kandidatkin ja i potencijalni h kandidata ⁶	ostalih trećih zemalja
4	11 10 02 Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde („eu-LISA”)	Nedif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnj eg financijsko g okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos				
			Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkin ja i potencijalni h kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	[XX YY YY YY]			DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

⁴ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁵ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁶ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

u milijunima EUR (do tri decimalna mesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	4	Migracije i upravljanje granicama
--	---	-----------------------------------

EU-LISA			Okvirni utjecaj na proračun*					
			Godin a 2027.	Godin a 2028.	Godin a 2029.	Godin a 2030.	Godin a 2031.	UKUPNO 28. – 31.
○ Odobrena sredstva za poslovanje								
Naslov 1. Rashodi za osoblje	Obveze	(1a)	0,178	1,383	2,481	2,600	2,647	9,288
	Plaćanja	(2a)	0,178	1,383	2,481	2,600	2,647	9,288
Naslov 2. Rashodi za infrastrukturu i poslovanje	Obveze	(1a)						
	Plaćanja	(2a)						
Naslov 3. Troškovi poslovanja	Obveze	(1b)	0,550	5,517	25,492	11,133	6,803	49,494
	Plaćanja	(2b)	0,550	5,517	25,492	11,133	6,803	49,494
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁷								
UKUPNA odobrena sredstva	Obveze	=1a+1b +3	0,728	6,900	27,972	13,732	9,450	58,782

⁷ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

za agenciju eu-LISA	Plaćanja	=2a+2b +3	0,728	6,900	27,972	13,732	9,450	58,782
----------------------------	----------	--------------	-------	-------	--------	--------	-------	---------------

○ UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	0,728	6,900	27,972	13,732	9,450			58,782
	Plaćanja	(5)	0,728	6,900	27,972	13,732	9,450			58,782
○ UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)								
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 4. višegodišnjeg finansijskog okvira	Obveze	=4+6	0,728	6,900	27,972	13,732	9,450			58,782
	Plaćanja	=5+6	0,728	6,900	27,972	13,732	9,450			58,782

Procijenjeni utjecaj na rashode i zapošljavanje 2028. i narednih godina iz ovog zakonodavnog finansijskog izvještaja dodan je samo informativno i ne predodređuje sljedeći višegodišnji finansijski okvir.

Dodatne potrebe za financiranjem pokrit će se smanjenjem iznosa dostupnih u okviru tematskog Instrumenta za finansijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (BMVI) i zaštitom ograničenih razlika u okviru VFO-a za buduće inicijative politike ili hitne slučajevе, uključujući situacije migracijskog pritiska.

u milijunima EUR (do tri decimalna mesta)

Naslov višegodišnjeg finansijskog okvira	7	administrativni rashodi
---	---	-------------------------

GU HOME			Godin a 2027.	Godin a 2028.	Godin a 2029.	Godin a 2030.	Godin a 2031.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	UKUPNO	
Ljudski resursi	Obveze	(1a)	0,534	0,534	0,534	0,534	0,534			2,670
	Plaćanja	(2a)	0,534	0,534	0,534	0,534	0,534			2,670
Ostali administrativni rashodi	Obveze	(1a)								
	Plaćanja	(2a)								

Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁸											
UKUPNA odobrena sredstva za GU HOME	Obveze plaćanja	=	=1a+1b +3	0,534	0,534	0,534	0,534	0,534			2,670

Procijenjeni utjecaj na rashode i zapošljavanje 2028. i narednih godina iz ovog zakonodavnog finansijskog izvještaja dodan je samo informativno i ne predodređuje sljedeći višegodišnji finansijski okvir.

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg finansijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	=4+6	0,534	0,534	0,534	0,534	0,534				2,670
---	-----------------------------------	------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	--------------

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 7. višegodišnjeg finansijskog okvira⁹	Obveze	=4+6	1,262	7,434	28,506	14,266	9,984				61,452
	Plaćanja	=5+6	1,262	7,434	28,506	14,266	9,984				61,452

Procijenjeni utjecaj na rashode i zapošljavanje 2028. i narednih godina iz ovog zakonodavnog finansijskog izvještaja dodan je samo informativno i ne predodređuje sljedeći višegodišnji finansijski okvir.

⁸ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

⁹ Sredstva za agenciju eu-LISA uskladit će se s ishodom pregovora o preispitivanju VFO-a sredinom provedbenog razdoblja. Procijenjeni utjecaj na rashode i zapošljavanje 2028. i narednih godina iz ovog zakonodavnog finansijskog izvještaja dodan je informativno i ne predodređuje sljedeći VFO. Novi ljudski resursi neće biti nadoknađeni.

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do tri decimalna mesta)

Navesti ciljeve i rezultate ↓			Godina 2027.		Godina 2028.		Godina 2029.		Godina 2030.		Godina 2030.		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		UKUPNO		
			REZULTATI														
	Vrsta ¹⁰	Pro sjeć ni troš ak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupn i broj								
SPECIFIČNI CILJ br. 1 razvoj EU-ove digitalne aplikacije za putovanja																	
- Rezultat	Hardver, softver, analiza, koncipiranje, razvoj, testiranje, priprema podatkovnog centra, aktivnosti osposobljavanja u državama članicama			0,550		3,412		16,644		4,200		1,250					26,056

¹⁰

Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica).

- Rezultat	Operativni troškovi, distribuirani napadi uskraćivanjem usluga (DDoS) + globalni sustav naziva domena (DNS), softverske ..			–		2,105		8,848		6,933		5,553							23,438
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																			
UKUPNO		0,550			5,517		25,492			11,133		6,803							49,494

Procijenjeni utjecaj na rashode i zapošljavanje 2028. i narednih godina iz ovog zakonodavnog finansijskog izvještaja dodan je samo informativno i ne predodređuje sljedeći višegodišnji finansijski okvir.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na ljudske resurse agencije eu-LISA

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

	Godina 2027.	Godina 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Godina 2031.		
--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	--	--

Radna mjesta (EPRV)							
Privremeno osoblje (AD)	2,0	9,0	9,0	9,0	9,0		
Ugovorno osoblje (FS IV)		8,5	10,0	11,0	11,0		
Ukupno	2,0	17,5	19,0	20,0	20,0		

Izračun troškova plaća (u milijunima EUR)								Ukupno
Privremeno osoblje (AD)	0,178	0,979	1,602	1,602	1,602			5,963
Ugovorno osoblje (FS IV)		0,404	0,879	0,998	1,045			3,325
Ukupno	0,178	1,383	2,481	2,600	2,647			9,288

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima Agencije koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar Agencije te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti Agenciji u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Procijenjeni utjecaj na rashode i zapošljavanje 2028. i narednih godina iz ovog zakonodavnog financijskog izvještaja dodan je samo informativno i ne predodređuje sljedeći višegodišnji finansijski okvir.

3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa u GU-u HOME

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	Godi na 2027.	Godi na 2028.	Godina 2029.	Godina 2030.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)
○ Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)					
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	3	3	3	3	
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)					
01 01 01 11 (izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
○ Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)¹¹					
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice“)					
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)					
XX 01 xx yy zz ¹²	- u sjedištima				
	- u delegacijama				
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)					
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
UKUPNO	3	3	3	3	

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjerenio upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Procijenjeni utjecaj na rashode i zapošljavanje 2028. i narednih godina iz ovog zakonodavnog finansijskog izvještaja dodan je samo informativno i ne predodređuje sljedeći višegodišnji finansijski okvir.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Za daljnje korake nakon Prijedloga potrebna su tri dužnosnika iz funkcionske skupine AD. Članovi osoblja provjeravat će usklađenost sa zakonodavnim prijedlogom, rješavati sve moguće probleme povezane s usklađenosti, pripremati izvješća Europskom parlamentu i Vijeću, ocjenjivati napredak država članica u razvoju nacionalnog sustava za primanje podataka podnesenih putem EU-ove digitalne aplikacije za putovanja i ažurirati sekundarno zakonodavstvo, među ostalim razvojem standardâ i donošenjem provedbenih akata. Budući da je inicijativa dodatna aktivnost
---------------------------------	--

¹¹ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

¹² U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prikašnje linije „BA“).

	uz postojeće radno opterećenje, potrebno je dodatno osoblje (3 EPRV-a).
Vanjsko osoblje	

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim finansijskim okvirom

U prijedlogu/inicijativi:

- može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg finansijskog okvira (VFO).

Potrebna odobrena sredstva za razvoj EU-ove digitalne aplikacije za putovanja u agenciji eu-LISA i stalne troškove od 2031. nisu planirana ni u okviru sredstava VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. dodijeljenih za agenciju eu-LISA ni u okviru sredstava dodijeljenih za dodatno osoblje GU-a HOME. Sredstva potrebna za razvoj i održavanje EU-ove digitalne aplikacije za putovanja tijekom trenutačnog VFO-a (6 milijuna EUR) mogu se staviti na raspolaganje poravnanjem s proračunom BVMI-ja (11.02.01 – Instrument za finansijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike) ili preraspodjelom proračunâ drugih decentraliziranih agencija u području koje obuhvaća GU-a HOME.

- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.
- zahtijeva reviziju VFO-a.

3.2.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	Godina N ¹³	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)	Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju						
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva						

¹³

Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema finansijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći finansijski učinak:
 - na vlastita sredstva
 - na ostale prihode
 - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

u milijunima EUR (do tri decimalna mesta)

Proračunska prihoda: linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću finansijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ¹⁴				
		Godina N	Godina a N+1	Godina a N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)
Članak						

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Proračun uključuje doprinos zemalja koje su se pridružile provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine kako je utvrđeno njihovim sporazumima koji su na snazi. Procjene se temelje na izračunima prihoda namijenjenih provedbi schengenske pravne stečevine, dobivenih od država (Island, Norveška i Švicarska) koje u opći proračun Europske unije (potrošene uplate) trenutačno uplaćuju godišnji iznos za odgovarajuću finansijsku godinu koji se izračunava u skladu s njihovim bruto domaćim proizvodom kao postotak bruto domaćeg proizvoda svih država sudionica. Izračun se temelji na podacima EUROSTATA koji podlježe znatnim odstupanjima ovisno o gospodarskoj situaciji država sudionica.

¹⁴

Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.